T. Blinstrubas
7243 S. Albany Ave.
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST CLAIR AVENUE ▪ P.O. BOX 03206 ▪ CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXIII Sausis – January 21, 1988 Nr.3

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Bėda su istorija

Kai reikia ją vėl perrašyti

Vytautas Meškauskas

Gorbačiovo glasnost lai kotarpis pareikalavo naujo Sovietijos ir jos okupuotų kraštų istorijos perrašymo. Faktinai istorikų uždavinys yra visų pirma konstatuoti tiesą. Sovietija tą reikalavimą pakeitė, istorikams pavesdama rasti susidariusios būklės pateisinimą. Žinoma, istorija tuo atveju jau yra ne istorija, bet paprasta propaganda, mažai ką turinti bendro su teisybe.

Žinoma, tokia istorija nepatenkina kiek galvojančio žmogaus žingeidumo. Už tat, kiek girdėti, Lietuvoje pagrindiniu šaltiniu apie praeitį laikoma dar 1930 m. išleista A. Šapokos Lietuvos istorija. Nepaisant to, kad ten yra Istorijos Institutas net su 78 moksliniais bendradarbiais, kurie per metus paruošia 13-15 knygų.

Pats to instituto vedėjas, istorijos mokslų daktaras prof. Bronius Vaitkevičius, LITERATŪROS IR MENO suruoštam pokalbyje pareiškė:

"Dabar labai madinga kalbėti apie istorijos 'baltąsias dėmes'. Šiame kontekste norėčiau pasakyti, kad baltosios dėmės' istorijos moksle yra ne tiek mokslo, kiek politikos problema. **Visi žinom, kokia buvo nesena praeitis, mokslinės veiklos aplinka. Dogmatizmo cerberiai stropiai budėjo.** Sakysim 1939-1940 metai. Sunku visapusiškai nušviesti šį laikotarpį, ypač tarptautinės 1940 m. socialistinės revoliucijos raidos sąlygas, kai istorikams oficialiai neprieinamas visas kompleksas dokumentų, susijusių su 1939 m. rugpjūčio 23 d. TSRS ir Vokietijos nepuolimo sutartim. Dabar šis klausimas iškeltas ir, reikia tikėtis, anksčiau ar vėliau bus išspręstas"

Taip visai teisingai pakalbėjęs, Vaitkevičius staiga atsiminė iš ko valgo duoną, ir padarė savo partines išvadas:

"Ką befiksuotų dokumentai - buvo ginami gyvybiniai Tarybų Sąjungos, **pirmosios socializmo šalies** interesai, prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, kai iškilo reali karo dviem frontais grėsmė. TSRS strateginių pozicijų stiprinimas, o to kie siekiai atsispindėjo nepuolimo sutartyje... atitiko ir Lietuvos darbo žmonių, kovojusių su fašistiniu režimu dėl socialinio išsivadavimo, esminius klasinius ir nacionalinius interesus."

Čia paaiški du dalykai. KadangiTarybų sąjunga yra pirmoji socializmo šalis, jos interesams turi nusileisti kitų kraštų ineresai - tai sena, dar Stalino laikų meliodija. Antra - iš anksto norima nustatyti, kad Lietuvos prijungimas atitiko ir lietuvių esminius klasinius ir nacionalinius interesus.

Kad tai baisus melas, gali asmeniškai paliudyti visi dar gyvi tų laikų liudininkai. Ar tai ne įrodymas, kad ir dabar dar neišsivaduota iš dogmatizmo cerberių 'globos'?

Vaitkevičius traukia toliau jų giesmę:

"(Lietuvoje vykusios) klasių kovos aštrumui, be vidaus , pragaištingai atsiliepė ir išorės veiksniai, susiję su JAV imperializmo priešiška politika TSRS, Tarybų Lietuvos atžvilgiu. Teroro aukomis, pagal esamus duomenis, tapo 13 tūkstančių tarybinių žmonių, padaryta nekenksmingais apie 20 tūkstančių ginkluoto buržuazinio nacionalistinio pogrindžio dalyvių. Kokia buvo šio pogrindžio socialinė sudėtis - klausimas, kurio ištyrimas galėtų padėti suvokti visą problemos sudėtingumą..."

Norėdamas pateisinti dabar vis dažniau girdimą teigimą, kad faktinai lietuviai jau 1918 m. pasirinko 'socialistinį' kelią, Vaitkevičius teigia, kad raudonosios armijos sudėtyje, norėjusios mus 'išvaduoti', dalyvavo 5,000 lietuvių vyrų, ką laiko dideliu tarybos valdžios laimėjimu. Aišku, kad tas skaičius išpūstas. Atrodo, tačiau, kad autoriaus sąžinė dar nevisai sunaikinta, nes čia pat pridėjo:

"Buržuazijai, kurstančiai antirusišką šovinizmą ir mosuojančiai nacionaline vėliava, pavyko sutelkti irgi nemažai savanorių (iki 1937 m. balandžio 4 d. esamais dokumentais buvo pripažinta savanoriais apie 9,000 žmonių). Dauguma jų buvo suklaidinti, apgauti, politiškai neišprusę žmonės. Juos patraukė vadinamasis nepriklausomybės šūkis, nors iš tikro šis šūkis buvo ne kas kita, o tik priedanga buržuazijos politiniam ir ekonominiam viešpatavimui įtvirtinti."

Vienu žodžiu, glasnostis Vaitkevičiaus dar nepasiekė. Ką gi - jis iki šiol neblogai pragyveno kitus kitus temdindamas. Reikia tačiau pasakyti, kad kitų to pokalbio dalyvių mintys, nors ir labai atsargiai išreikštos, duoda daugiau vilties. Apie tai kitą kartą.

Lietuvos Gen. Konsulo Vytauto Čekanausko dešimtmetis

Lietuvos generalinio konsulo New Yorke Aniceto Simučio žodžio santrauka, pasakyto 1988 m. sausio 17 d. Los Angeles mieste suruoštam pobūvyje atžymėti Vytauto Čekanausko, Lietuvos generalinio konsulo Los Angeles, pareigų perėmimo dešimtmetį.

Lietuvos gen. garbės konsulas V. Čekanauskas

Kai po pirmosios Sovietų Rusijos invazijos ir Lietuvos okupacijos Amerikos lietuvių iš pagrindinių srovių sudaryta delegacija 1940 m. spalio 15 d. lankėsi Baltuosiuose Rūmuose Washingtone, prezidentas Rooseveltas jai pasakė, Lietuvos nepriklausomybė nėra prarasta, bet tik laikinai nuslopinta — temporarily set aside. Laiko eigoje keitėsi Lietuvos okupantai, keitėsi JAV-jų prezidentai, bet nesikeitė nusistatymas nepripažinti Lietuvos įjungimo į vadinamosios Sovietų Sąjungos sudėtį. Tarptautiniai pripažintos Lietuvos diplomatinės ir konsularinės tarnybos egzistencija šiuo metu tebėra konkreti Lietuvos kaip valstybės suverenumo apraiška.

Užsitęsus okupacijai, Lietuvos Diplomatinės Tarnybos narių skaičiaus mažėjimas yra neišvengiamas, todėl ir diplomatinių bei konsularinių postų išlaikymas tampa sunkiai sprendžiama problema. Pati sunkiausia kliūtis yra suradimas tinkamų pakaitalų pasitraukusiųjų postams užimti.

Šiandien susirinkome atžymėti dešimties metų sukaktį nuo Lietuvos konsularinio posto Los Angeles mieste egzistencijos išgelbėjimo ir ta proga pagerbti mano jaunesnį kolegą, kurio pastangų, pasiaukojimo ir, sakyčiau, talento dėka tas postas ne tik buvo išgelbėtas, bet pastatytas prideramoj aukštumoj, ko daug kas mus pavydi. Už tą mūsų padėka ir pagarba priklauso Lietuvos generaliniam konsului Los Angeles Vytautui Čekanauskui.

Su savo jaunesniuoju kolega Vytautu pirmą kartą arčiau susipažinau prieš vienuolika metų atvykęs dalyvauti a. a. dr. Juliaus Bielskio, tuometinio generalinio konsulo Los Angeles, laidotuvių ceremonijose. Vytautas tada buvo buvo ALTo Los Angelees skyriaus pirmininkas ir prie to pagelbėdavo sirguliuojančiam konsului raštinės darbuose bei palaikant ryšius su lietuviškąja visuomene.

Velionis dr. Bielskis buvo plačios erudicijos iškili asmenybė, buvo buvęs labai aktyvus Amerikos lietuvių visuomenės veikėjas Pirmojo pasaulinio karo metu, energingai darbavęsis politinėje plotmėje tarp lietuvių ir amerikiečių siekiant Lietuvai nepriklausomybės. Jis buvo pirmasis Lietuvos konsularinis agentas Jungtinėse Amerikos Valstijose 1923 metais suorganizavęs pirmąjį Lietuvos konsulatą. Suprantama, kad jo mirtis sukėlė didelį Lietuvos Diplomatinės Tarnybos susirūpinimą dėl Lietuvos konsulato Los Angeles likimo, ypatingai prisimenant, kad Atlanto pakrantėje su a. a. Šalnos mirtimi užsibaigė ir Lietuvos konsulato Bostone egzistencija. Kad panašiai neįvyktų ir Los Angeles, tuometinis Lietuvos Diplomatijos šefas Lozoraitis ir dr. Bačkis pavedė man lankantis Los Angeles, taip sakant, pasižvalgyti dėl galimų kandidatų.

Uždavinys nelengvas, nes reikėjo surasti asmenį, kuris būtų jaunas, išsimokslinęs ir bent kiek pasiturintis, kad galėtų konsulatą savo lėšomis išlaikyti, nes garbės konsulai jokio atlyginimo negauna net būtiniausioms išlaidoms dengti. Svarbiausia numatytas kandidatas turėjo būt tiek savo tautą mylintis, kad sutiktų be jokio atlyginimo tą sunkią naštą ant savo pečių užsikrauti. Mano uždavinį šiek tiek lengvino Los Angeles lietuvių visuomenės vadai, kurių beveik kiekvienas sutiktas klausė, kas dabar užimsiąs dr. Bielskio postą? Mano atsakymas kiekvienam buvo tas pats — rekomenduokite

(Nukelta į 7 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Sovietai norėtų išeiti iš Afganistano, bet neranda...durų. - Raktą nuo jų turi Pakistanas.

Gorbačiovas seniai apsižiūrėjo, kad Brežnevo laikų invazija į Afganistaną buvo blogas sumanymas. Juos tada masino greitas laimėjimas, prileidžiant, kad Raudonajai armijai negali pasipriešinti palyginti mažas ir necivilizuotas kraštas. Iš tikro sovietai kontroliuoja visus kiek didesnius miestus ir net plentus tarp jų, tačiau praktiškai didesnė teritorijos dalis priklauso įvairaus plauko sukilėliams. Sovietai galėtų išlaikyti dabartinę padėtį dar kelis metus. Kaip įrodymą tam galima paminėti jų prasiveržimą į sukilėlių apsuptą Khost miestą pirmomis šių metų dienomis, bet tai nemažai kainuoja. Skaičiuojama, kad iki šiol Afganistane žuvo 12,000 sovietų karių. Per tuos septynerius metus Afganistane tarnavo apie 700,000 jų karių. Tie skaičiai parodo, kad jiems jau sunku nuduoti prieš užsienį ir savuosius, kad Afganistane vyksta tik kokia 'policijos akciją'. Atitarnavę kariai nori už tai gauti bent pripažinimą, o žuvusiųjų giminės — pagerbimą. (Pirmas paminklas Sovietijoje žuvusiems Afganistane statomas lokalinė iniciatyva pasienio mieste Aškabade).

Jei su savo vidaus nuomone sovietai iki šiol galėjo nesiskaityti, okupuotas Afganistanas dar daugiau jiems kaštuoja užsieniuose. Visų pirma tai prieštarauja jų taikos propagandai. Visuotinu įsitikinimu sovietai įsigalėję Afganistane tuo nepasitenkins, bet veržis toliau į šiltųjų vandenų uostą Karachi Pakistane. Dėl to jų kariuomenė Afganistane gadina santykius su visom to rajono valstybėm, įskaitant ir Kiniją, su kuria Gorbačiovas norėtų geresnių santykių, bei JAV, kurių Kongreso respublikonai sutaria su demokratais dėl masyvios pagalbos sukilėliams.

Antra vertus pasitraukimas iš Afganistano būtų pirmas komunistų pasitraukimas iš užimtos teritorijos po Austrijos, o taip pat ir pirmas komunistų vyriausybės kritimas, ką visų kraštų komunistai laikytų dideliu smūgiu savo idėjai.

Už tat galima suprasti, kad Kremlius norėtų, kad JAV pirmosios nutrauktų pagalbą Afganistano sukilėliams. Tuo atveju jis galėtų 'išgelbėti savo veidą' aiškindamas, kad po to ir jie gali pasitraukti, nes jų invaziją iššaukė amerikiečių įsikišimas į Afganistano vidaus reikalus. Amerikoje dėl to yra dvi nuomonės, vieni aiškina, kad sovietams reikia padėti pasitraukti, kiti tačiau primena, jog sovietai nė pirštu nepajudino, kad palengvintų JAV pasitraukimą iš Vietnamo.

Oficialiai Sovietija neveda derybų su sukilėliais — JT priežiūroje kalbasi tik sovietų Kabule pastatyta Afganistano valdžia su kaimyniniu Pakistanu, kuris priglaudė per 3 milijonus afganų pabėgėlių ir per kurį plaukia pagalba Afganistano laisvės kovotojams. Tie nėra vieningi. Vienybės Afganistane faktinai niekados nebuvo — atskiros gentys nori tvarkytis savarankiškai.

Sukilėlių esama apie 130,000, kurių tikrai aktyvių yra dar mažiau. Jie yra susibūrę į maždaug trisdešimt grupių, kurių 7 yra Pakistano ir JAV 'pripažintos' t. y. gauna pagalbą. Tos 7 didžiausios grupės dar dalosi į du 'frontus'. Vienas jų laikomas daugiau nuosaikiu, n e s i p r i e š i n a n č i u 1973 m. nuversto karaliaus grįžimui į kraštą, kitą frontą sudaro 'fundamentalistai', kurie faktinai nori Islamo valstybės kaip Iranas įsteigimo. Dar yra sovietų šalininkų, kurie 1978 m. balandžio mėn. pagrobė valdžią. Jiems negalint išsilaikyti 1979 m. gruodžio Brežnevas pasiuntė savo karius. 1980 m. sausio mėn. Carteris uždraudė į Sovietiją išvežti javus ir JAV bei 60 kitų valstybių boikatavo Maskvos olimpijadą. 1981 m. balandžio mėn. Reaganas Carterio paskelbtą javų embargo panaikino.

Dabar spekuliuojama, kad tie Maskvos talkininkai, sovietams pasitraukus, bus iššudyti. Nors patys sovietai nesieja savo pasitraukimo su jiems palankios vyriausybės Kabule sudarymu ir sukilėliai "oficialiai' nieko nenori apie tai girdėti, galvojama, kad gal geriau būtų, jei Kabule nebūtų sudaryta priešiška jiems vyriausybė, bet tokia, kuri negrėstų jų interesams.

Kaip sakėme, sukilėliams negalint patiems susikalbėti, juos daugiau ar mažiau atstovauja be įgaliojimo Pakistanas. Paskutinėmis dienomis ir Pakistano prezidentas Zia ul-Haq ir jo ministeris p i r m i n i n k a s Kahn-Junejo viešai pareiškė, kad tik visų kariaujančių Afganistane partijų sutarimas gali laiduoti karo galą. žinoma, jie paskubėjo pabrėžti, kad jie niekam nenori primesti savo valios, tačiau Zia paaiškino, kad turįs būti politinis sprendimas. Turėtų būti sudaryta laikinoji vyriausybė pravesti demokratinius rinkimus 'atitinkamai afganų tradicijom'. Ta proga kalbama apie afganų tradicinės 'didžiosios tarybos' iš visų genčių atstovų sušaukimą Skeptikai ta galimybe abejoja. Vietoje to jie siūlo JAV ir sovietams susitarti dėl sovietų kariuomenės atitraukimo, paliekant kraštą chaose. Pakistano vadai tam prieštarauja. Jų interesai reikalauja kokios nors pastovesnės tvarkos nustatymo.

■ Iš kitos pusės

Istorijos mokslų kandidatas Antanas Augus komunistiniuose laikraščiuose bando įrodyti, kad nepriklausomybės laikotarpis buvo tik piktybinis svetimų agentų suorganizuotas nesusipratimas. Gruodžio 9 d. KOMJAUNIMO TIESOJE jis rašo:

> "... Buvo toks, kaip jį vadino 'Martyn Martynovič Yčasov' — o paprastai sakant M. Yčas. Tai jis, prasidėjus pirmajam pasauliniam karui, iš Valstybės Dūmos tribūnos lietuvių tautos vardu deklaravo, kad visa Lietuva į karą eina kaip į šventę, kuriai pasibaigus 'visi lietuviai bus sujungti po viena vėliava'. Šis Martyn Martynovič važinėjo po Antantės šalis populiarindamas caro autoritetą."

Iš tikro Martynas Yčas, didžiausią politinę karjerą anų laikų Rusijoje padaręs lietuvis, buvo labai naudingas savo tėvynei nepriklausomybės siekiant. Jo pirmininkaujamas Centralinis Komitetas Nukentėjusiems Dėl Karo Šelpti ne tik gavo stambios paramos iš caro vyriausybės, bet, kaip vienintelė tada pastovi ir veikli lietuvių organizacija, atliko didelį valstybės kuriamąjį darbą.

Tiesa, prieš karą niekas apie nepriklausomybę ir nesvajojo, tačiau jam prasidėjus pradėta laukti permainų. Lietuvių atstovai Dūmoje iškėlė mintį, kad Mažoji ir Didžioji Lietuva turėtų būti suvienyta Rusijos imperijos ribose. Karo laimei pasikeitus atėjo mintis kaip nors susikalbėti su vokiečiais. Jų Urachą net norėta išrinkti karaliumi. Politiką laikant galimybių išnaudojimo menu — tai buvo iš aplinkybių išplaukęs politikavimas, pasireiškęs ir antrojo pasaulinio karo metu.

Faktinai net ir dabar išeivija su simpatijom stebi pastangas Lietuvoje išlaikyti lietuvybę, pakelti jos kultūros ir ekonominio gyvenimo lygį, nors dėl to kai kurie veikėjai turi atiduoti didelę duoklę faktiniems valdovams!

Augaus išpuolis išprovokuoja įdomų palyginimą. Vokiečiams žygiuojant į caro imperiją, iš Lietuvos pasitraukė apie 300,000 žmonių. Tiems patiems vokiečiams žygiuojant į sovietų imperiją iš Lietuvos pasitraukė tik saujelė užkietėjusių koloborantų. Dar blogiau — bėgančius sovietus puolė greitomis susibūrę partizanai, kurie vėliau net beviltiškai priešinosi grįžtantiems sovietams. Kodėl?

(vm)

INTERNATIONAL

RITA PAUPERIENĖ, įstaigos vedėja

G.T. INTERNATIONAL dėkoja visiems klientams, kurie prisidėjo prie sėkmingo kelionių į Lietuvą sezono.

G. T. INTERNATIONAL tvarko visus kelionių reikalus oro, vandens ir sausumos keliais. Turizmui ar biznio kelionei kreipkitės pas mus.

G.T. INTERNATIONAL padeda sudaryti iškvietimo dokumentus artimiesiems iš Lietuvos.

NORI PASAULIO PAMATYTI?
KREIPKIS Į G.T.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
10401 S. ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, ILLINOIS 60465
TELEFONAS: (312) 430 - 7272

G.T. INTERNATIONAL 1988 EKSKURSIJŲ TVARKARAŠTIS

Nr. 8800/SA	**Pietų Amerika:** 5 d., Rio, Iguassu Falls, 4 Buenos Aires balandžio 7-18.
Nr. 8801	**Lietuva** 15 d., Maskva 2 d., gegužės - 16 - birželio 3
Nr. 8802/F	**Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d., birželio 13-29.
Nr. 8803/M	**Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., birželio 14-16
Nr. 8806/F	**Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d., liepos 18 — rugpjūčio 3.
Nr. 8807/M	**Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., liepos 19-31.
Nr. 8808/F	**Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Amsterdamas 3 d. rugpjūčio 15 - 31.
Nr. 8809/M	**Lietuva** 9 d., Maskva 2 d., rugpjūčio 16 - 28.
Nr. 8810/F	**Lietuva** 10 d., Maskva 1 d., Leningradas 1 d., Vakarų Vokietijoje (Octoberfest) 5 d., rugsėjo 19 - spalio 7.
Nr. 8811/M	**Lietuva** 9 d., Maskva 2 d., rugsėjo 20 - spalio 2.

HIRING! Government jobs — your area. $15,000–$68,000. Call (602) 838-8885. Ext. 1753. (46-3)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

P. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA, 6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year $20.00. Single copy 50 cents.

Prenumerata metams $20.00, pusei metų $12.00 • Atskiro numerio kaina 50 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Nuotrupos

Antanas Juodvalkis

Galima pasidžiaugti ir padėkoti daugelio renginių — pokylių, koncertų, minėjimų, konferencijų, seimų ir vakaronių vadovams, kurie nepamiršta spaudos žmonių ir pakviečia į renginius, atsiųsdami komplimentinius bilietus. Chicagoje tai įėjo jau į paprotį ir keli žurnalistai dažnai gauna kvietimus ir nemokamus bilietus. Labai gražu ir verta padėkoti. Paprastai žurnalistai kviečiami ne jų malonumui, bet darbui, nes rengėjai ir programų atlikėjai nori matyti atsiliepimus spaudoje.

Šio krašto žurnalistai yra atlyginami už kiekvieną parašytą eilutę, kai tuo tarpu lietuviai ne tik nieko už rašymą negauna, bet dažnai yra apibarami, kad ta ir kita maisto gamintoja ar padavėja nepaminėta (nors dirba už atlyginimą) ir gėrimų pilstytojai nepastebėti. Arba atsitinka ir taip, kai rengėjai pasirūpina programos atlikėjais, maisto gamintojais, gėrimų pilstytojais, bet užmiršta spaudos ir radijo žmones, o paskui priekaištauja, kodėl neaprašei mūsų renginio, nes mačiau, kad dalyvavai. Taigi, jei dalyvavai, tai ir rašyk, nors ir nebuvai pakviestas tą darbą atlikti ir nežinai, gal kitas jau rašo ar parašė. Šis reiškinys būdingas ruošiant vakarones.

Pakvietimo dar neužtenka, reikia, kad spaudos ar radijo žmonės galėtų programą gerai matyti ir girdėti. Ne visų akys ir ausys, ypač vyresnio amžiaus žmonių, yra tokios aštrios, kaip jaunuolių. Rengėjai tai turėtų priimti dėmesin ir padaryti atitinkamas išvadas. Kas iš to, kad dalyvavai, stengeisi viską matyti, girdėti ir pasižymėti užrašuose, bet nei vardų, nei skelbiamų sumų nespėjai užsirašyti, nes nesame stenografai.

Žinoma, yra techniškų priemonių visą žodinę programą užrekorduoti ir grįžus į namus ją iššifruoti. Bet ir čia yra neišvengiamų kliūčių, nes turimą rekordavimo aparatą reikia prižiūrėti, kasetę pakeisti. Sėdėdamas gale salės, turi veržtis per visą salę, pro sugrūstus stalus, atsiprašinėti besiklausančius svečius ir iš dažno gauti barti. Kad to išvengus, reikia spaudos ir radijo žmonėms skirti tinkamas vietas, kad matytų, girdėtų ir prie aparatų lengvai prieiti galėtų.

Visi nori gerų vietų, ypač susimokėjusieji. Visada vietų pasiskirstymas rengėjam sudaro nemažą galvosopį. Kaip toje pasakoje: tėvas, sūnus ir asilas, kaip esielgsi — vistiek visiems neįtiksi. Gal stalus paskirstyti loterijos būdu?

* * *

Žiūrau, keturi žurnalistai pokylyje prie vieno stalo, vadinamo spaudos stalu, bet tas stalas pakištas po balkonu, tokioje vietoje, kad iš čia sunku girdėti ir net matyti kas vyksta scenoje. Jei norima, kad būtų rašoma, tai reikia parūpinti ir tinkamą vietą.

Blogiau yra tais atvejais, kai rengėjai užmiršta spaudą ir jo bendradarbius pakviesti, o po renginio prašo parašyti. Apie tai buvo ir anksčiau rašyta, bet rengėjai nekreipia ar neskaito spaudos, žiūri tik savo reikalų.

* * *

Programos p r a n ešėjai dažnais atvejais skelbia tik pavardes, nepridėdami vardų. Tomis pačiomis pavardėmis yra keletas ar keliolika žmonių, todėl vardai yra labai svarbu paminėti. Žodžiu skelbiant, gal ir nėra taip svarbu vardus pridėti, bet rašant spaudoje ir po nuotraukomis yra būtinybė. Įvykių datos ir vietos taip pat yra svarbios ir reikalingos, nes kas aišku ir suprantama, dabar, tai po 10 metų negalėsime atsekti įvykio ir jame dalyvavusių žmonių.

* * *

Dar vienas neigiamas įprotis — vėlavimasis, reikalingas išvesti iš gyvenimo. Šaukiami susirinkimai, ruošiamos vakaronės, pažymima renginių pradžia, o

(Nukelta į 4 psl.)

Tilžės apylinkės lietuvės Nemuno slėnyje. (E. Gizevijaus piešta 1839 m.).

65 metai nuo Klaipėdos išvadavimo

O Mažosios Lietuvos nepamiršk, lietuvi!

Vincas Trumpa

Žodis, pasakytas per Klaipėdos sukilimo minėjimą Los Angeles, 1988.I.10 dieną.

Labai gerai, kad bent kas penkeri metai Los Angeles šauliai suruošia Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimą. Tas kraštas ir visa mažoji Lietuva per daug ilgai buvo mūsų lyg pavainikis.

Garsioje Simono Stanevičiaus "Šlovėje Žemaičių", kurią jis pats vadino 'aukšta daina', o dabar kai kas ją laiko lyg pirmuojuLietuvos himnu, skaitome ir tokias eilutes:

Yr ką amžey pagadyna,
Cziesas ira sutaysity.

Kitoje vietoje tas pat Stanevičius rašė: "Juk ligšiolei taip destis ir su visais lietuviškais raštais, jog tie, kurie Karaliaučiuje, Tilžėje, Klaipėdoj ir Gumbinėje išeina, toli geresni yra, nekaip mūsų maldų arba giesmių knygos Vilniuje spaudžiamos".

Klaipėdos krašto atvadavimas ir jo įjungimas į Lietuvos respubliką yra labai geras pavyzdys, kaip dažnai sunku būna pataisyti tą, ką amžiai yra sugadinę. Tiesa, pats sukilimas pavyko gana lengvai, nors taip pat reikėjo kartais parodyti daug drąsos ir tiesiog įžūlumo. Mažosios Lietuvos lietuviai, padedami iš Didžiosios Lietuvos infiltruotų ir gerai parengtų šaulių ir karių, palyginti nesunkiai susidorojo su nedidele prancūzų kalniečių įgula. Žuvo, berods, tik apie 20 sukilėlių ir tik vienas prancūzas.

Tačiau, Dievuliau, kaip buvo sunki diplomatinė kova, kol pagaliau pavyko gauti pripažinimą iš galingųjų Vakarų, kad pagaliau Klaipėdos kraštas turi priklausyti Lietuvai. Ir tą priklausymą tie dar apnarpliojo visokiomis konvencijomis ir statutais, kad ir po to nei mažlietuvis, nei didlietuvis negalėjo jausti visiškas to krašto šeimininkas esąs.

Kai šiandieną skaitai Galvanausko, Klimo, Krėvės ir kitų atsiminimus ir Prano Čepėno Lietuvos istorijos II-jį tomą, negali nesistebėti ir nesigerėti, kaip tose, tiesiog gigantiškose, diplomatinėse grumtynėse šauniai laikėsi payginti jauni ir didesnio patyrimo neturėję mūsų valstybės vyrai. Juk Ernestui Galvanauskui tebuvo 40 m., Broniui Balučiui 43 metai, o Petras Klimas buvo vos 30 m. prašokęs jaunikaitis. Tiesa, jiems puikiai talkininkavo Oskaras Milašius, kuris visas jų notas ir memorandumus perrašydavo tokia puikia prancūzų kalba, kad Paryžius negalėjo atsistebėti, iš kur tokia nekultūringa Lietuva turi tokius gerus prancūzų kalbos stilistus. Mat jie, vargšai, nežinojo, kad tas pat Oskaras Liubič Milosz buvo vienas didžiausių prancūzų poetų. Man pačiam vėliau studijuojant Paryžiuje, kur tas pat Petras Klimas buvo mūsų ministeris, nekartą tekdavo girdėti kalbant apie mažos tautos didelį ambasadorių.

Žvejų laivas Kuršių mariose.

(Nukelta į 4 psl.)

O Mažosios Lietuvos nepamiršk, lietuvi!

(Atkelta iš 3 psl.)

Nors S. Stanevičius kalbėjo apie tai, ką amžiai pagadino, tačiau iš tikrųjų patys amžiai negali nei pagadinti, nei pataisyti. Tik žmogus gali tuos amžius ir sugadinti ir pataisyti. Vyresnieji mūsų tarpe gal būt dar prisimena, kai mūsų auksaburnis Stasys Šilingas, už mūsų Klaipėdos krašto ir visos Mažosios Lietuvos vargus, visą bėdą bandė suversti ant vokiečių, išvadindamas juos teutoniškomis furijomis (furijos buvo romėnų pykčio ir keršto deivės).

Taip ir mes dabar dažnai mėgstame visas savo bėdas suversti ant mūsų kaimynų atšlaimo, ypač toli nuo jų sėdėdami. Pykti iš tolo, kaip ir mylėti iš tolo, nėra jau toks didelis daiktas. Kartais tiesiog pro ašaras reikia pykti ir ant savęs, ir ant savo tautos. Man užtat ir patinka mūsų poetas Jonas Aistis, nes jis kartais mokėdavo pasakyti karčios tiesos žodį mūsų pačių adresu. Jau prieš penkerius metus skaičiau, ir šiandien noriu paskaityti, vieną jo posmą, nes jis labai gerai pasako, kas kaltas dėl tų sugadintų amžių:

Tu jieškojai garso ant Juodųjų marių,
Ant žydro Dūnojaus tu pilis statei,
Kai iš tavo žemių tave pačią varė,
Kai savųjų marių tu jau nematei.

1413 m. pradžioje Vytautas, kurį mes vadiname Didžiuoju, Kaune susitikęs su Vokiečių ordino maršalu Mykolu Kuchmeisteriu, pareiškė: "Prūsai yra taip pat mano tėvų žemė, ir aš jos reikalausiu ligi Osos upės, nes tai yra mano tėvonija ... O kur yra Ordino tėvonija?" - ne be ironijos paklausė Vytautas.

Deja, nors tai jau buvo po Žalgirio mūšio, Vytautas neprijungė prie Lietuvos ne tik visų Prūsų, ar Mažosios Lietuvos, bet jis neprijungė net ir Klaipėdos krašto. O kai XIX a. pradžioje ir Palanga buvo prijungta prie Kuršo gubernijos, Lietuvos pajūrio paliko tik mažytis ruoželis, kaip paukščio snapelis, nors išmintingasis Simonas Daukantas ir kalbėjo, kad "žemaičiai nenor nuo jūros atstoti, kaip nuo lango šviesos'. O tos šviesos taip maža bepaliko.

Štai kodėl turime būti dėkingi sukilusiems mažlietuviams, šauliams ir kariams, kurie bent iš dalies sutaisė tą, ką amžiai buvo pagadinę.

Šiandien, dėkui Dievui, Lietuva turi 94 kilometrus kol kas gražaus pajūrio. Klaipėdos kraštas yra integralinė Lietuvos dalis, nevaržoma jokių konvencijų ir statutų. Pati Klaipėda lietuviškėja ir auga, neseniai pakrikštijusi savo 2-šimtai tūkstantąjį kūdikį.

Tačiau dar yra Mažoji Lietuva anapus Nemuno: yra Ragainė, kuri dabar paversta Nemanu, yra Tilžė, kuri dabar vadinasi Sovetskas, yra Tolminkiemis, kuris dabar perkrikštytas į Čistyje Prudy. Yra daug ir kitų, gražiais lietuviškais vardais vadintų miestų ir kaimų, upių ir ežerų, kalnelių ir slėnių. Jie visi dabar surusinti.

Atimti vardą vietovei yra daugiau negu ją nužudyti. Nežinau, ar istorijos analai žino kitą tokį barbarišką aktą. Žiauriai kovojo Amerikos baltieji su tikraisiais šios žemės šeimininkais, bet vis dėlto bent vietovių pavadinimų nekeitė. Net Hitleris nedrįso visų Mažosios Lietuvos vietovardžių suvokietinti. Tik žiaurusis Stalinas tą galėjo padaryti.

Kadaise Maironis buvo paskelbęs šūkį: O Vilniaus nepamiršk, lietuvi! Ir jis jo nepamiršo. Šiandien Vilnius yra Lietuvos sostinė ir jis nuolat lietuvėja ir auga, gal net per smarkiai.

Šiandien mes turime skelbti kitą šūkį: O Mažosios Lietuvos nepamiršk, lietuvi! Nes tuo mes jai esame skolingi. Jau iš anos Simono Stanevičiaus citatos matėme, ką Mažoji Lietuva reiškė Didžia jai Lietuvai. Kai XIX a. vidu ryje lietuvių tauta buvo atsidūrusi ant bedugnės krašto, iš kur jai atėjo pagalba? O gi iš Mažosios Lietuvos. Tada tai ten susiorganizavo Tikrų lietuvių tautos ir jos kalbos bičiulių draugija, kuri ragino leisti lietuvių kalbos žodynus. Vėliau toji pati Mažoji Lietuva priglaudė ir Aušrą, ir Varpą, ir Apžvalgą ir Tėvynės Sargą. Man atrodo, kad joks lietuvis - nei dabar, nei po šimto metų - nesutiks, kad Mažvydo Ragainė būtų paversta į Nemaną, Vydūno Tilžė - į Sovetską, o Donelaičio Tolminkiemis į - Čystyje Prudy.

O Mažosios Lietuvos nepamiršk, lietuvi!

NUOTRUPOS...

(Atkelta iš 3 psl.)

rengėjai to nepaiso ir pradeda pusvalandį pavėlavę. Šiuo atveju baudžiami tvarkingieji svečiai, laiku atvykę į skelbiamą renginį. Pastaruoju metu ši padėtis jau pradeda taisytis ir dalis rengėjų laiku pradeda numatytą programą. Taip ir turi būti.

* * *

Chicagos lietuvių Jaunimo centre ruošiamos vakaronės kartais nesuderinamos su kitais renginiais. Pavyzdžiui: parodos atidarymas Čiurlionio galerijoje ir knygos sutiktuvės kavinėje, skelbiamos tą pačią valandą, o žmonės norėtų dalyvauti ir viename ir antrame renginyje. Kodėl nesuderinti ir šiuos įvykius pradėti pusvalandžio skirtumu. Paprastai parodos atidarymo proga neužtrunka ilgiau pusės valandos, o apžiūrėjimą galima atlikti ir prieš atidarymą. Dalis svečių suspėtų į vieną ir kitą renginį. Visiems būtų geriau: ir rengėjams, ir svečiams, o taip pat ir spaudos bei radijo darbuotojams.

* * *

Ne visi ir rengėjų pastangas įvertina. Užsisako vietas telefonu ar per draugus ir paprašo jiems rezervuoti vietas, o atsilyginti žada prie įėjimo. Dėl vienų ar kitų priežasčių, užsisakęs vietą, neatvyksta į pokylį ar koncertą ir iš anksto nepraneša rengėjams, apie atsilyginimą nėra nė kalbos. Pokylio rengėjai užsako maistą, garantuoja dalyvių skaičių už kurį sumoka sutartą kainą. Už neatvykusius taip pat reikia sumokėti. Svečiai turėtų parodyti daugiau respekto rengėjams, nes jie savo laisvalaikį aukoja geram tikslui ir gautu pelnu remia lietuvišką veiklą.

* * *

Tai tik kelios gyvenimiškos nuotrupos iš veiklaus lietuviško gyvenimo. Visose srityse žmogiškas kooperavimas ir vieno kitam tinkamas respektas, palengvintų visuomenininkų ir lietuviška veikla besidominčių bei ją remiančių žmonių gyvenimą.

A. Juodvalkis

ĮSIGYKITE ŠIUOS LEIDINIUS

☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 37 tomai $370.00
☐ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 37-tas tomas ..... $ 35.00
Anksčiau užsisakiusiems – $33.50
☐ ENCYCLOPEDIA LITUANICA, 6 tomai $150.00
☐ VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai ..... $ 35.00
☐ Signataro PETRO KLIMO "Iš mano atsiminimų"..... $ 13.00
☐ Prez. A. SMETONOS raštai "Pasakyta parašyta"..... $ 11.00

Žemiau išvardintiems leidiniams duodama nuolaida 50%

Amerikos lietuvių istorija — A. Kučas $10.00, Rubajatai — E. SaSntvaras $7.50, Atspindžiai ūkanose — V. Alantas — $6.00, Dialogas su lietuviais — B. Raila $6.00, Parikimas — F. Kirša $4.00, Gluosnių daina — A. Vaičiulaitis $3.00, Lietuvių kalbos veiksmažodžių aspektai — L. Dambriūnas $4.00, Pulgio Andriušio raštai, 1 tomas $5.00.

Šį skelbimą iškirpti ir pageidaujamas knygas pažymėti.
Kaina U S dol.

J. KAPOČIUS,
P.O.Box 752, CATUIT, Mass.02635
Tel. (617) 428-6991

Vardas, Pavardė

Adresas

Mes, į Australiją suvažiavusieji lietuvių jaunimo atstovai iš 11 laisvojo pasaulio kraštų, nuoširdžiai sveikiname jus, brangus Lietuvos jaunime. Čia susirinkome įprasminti šio VI-tojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso šūkį: Tautos likimas — mūsų atsakomybė.

Nors esame iš skirtingų pasaulio kampų, veikiami savo gyvenamojo krašto aplinkos, mus riša meilė Lietuvai ir noras ją išlaikyti gyvą užsienyje. Jūsų sveikinimas mums šio Jaunimo kongreso proga mus labai paveikė. Jūsų teigimas, kad užsienio radijo laidos ir susitikimai su mumis yra vienintelis Lietuvos jaunimo žinių šaltinis, patvirtino mūsų gyvo ryšio svarbą. Mes, VI-tojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atstovai, nuoširdžiai dėkojame ryžtingiesiems Lietuvos jaunuoliams, kurie savo pavyzdžiu įkvepia mus ir teikia mums naudingų žinių apie dabartinę Lietuvos padėtį.

Mes didžiuojamės tokiais kaip Vytautas Bogušis, Petras Gražulis, Robertas Grigas, Marytė Gudaitytė, kun. Vytautas Prajara, kun. Rokas Puzonas, Julius Sasnauskas, Romas Žemaitis ir daugelis kitų, kurie savo drąsa, tikėjimu ir tėvynės meile aktyviai išlaiko tą brangią lietuvišką dvasią okupacijos sąlygomis. Kai Lietuvoje naikinamos religinės ir dorovinės tradicijos, slopinamos kultūrinės vertybės, vyksta rusinimas, Lietuvos istorijos klastojimas, brukama propaganda ir dezorientacija, stiprinamas tarybinimas ir plinta nužmogėjimas, šie ryžtingieji jaunuoliai skatina mus aktyviau dirbti.

Mes rengiame demonstraciją Molotovo — Ribbentropo pakto padariniams priminti, kuri įvyks prie Sovietų Sąjungos ambasados Australijos sostinėje Canberroje.

Šiandien, jos išvakarėse, solidarizuojamės su lietuviais bei kitais pabaltiečiais, kurie persekiojami už dalyvavimą rugpjūčio 23 d. demonstracijose Rygoje, Taline ir Vilniuje.

Jungiamės su Lietuvos jaunimu, kuris ryžtasi pasukti tautos likimą tiesos ir gėrio idealų linkme bei siekia žmogaus teisių ir tautos laisvės visapusiško įgyvendinimo.

VI-tojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atstovai

SVEIKINIMAS OK. LIETUVOS JAUNIMUI

"Amerikos Balsas" gruodžio 30 d. radijo bangomis perdavė iš Australijos lietuvių jaunimo kongreso atstovų laišką į ok. Lietuvą, kurį perskaitė pirm. Gintaras Grušas.

Jame sakoma:

NEW YORK

PAMINĖTAS MAIRONIS

Š. m. sausio 10 d. buvo iškilmingai paminėta Kultūros židinyje, Brooklyne, N. Y. Lietuvos poeto Maironio 125 m. gimimo sukaktis. Tai mūsų tautos dainiaus, kurio vardas liko ir nebus pamirštas visiems laikams. Invokaciją skaitė Tėvas Leonardas Andriekus, O.F.M.

Pagrindinę kalbą pasakė rašytojas Paulius Jurkus plačiai nušviesdamas Maironio reikšmę lietuvių tautai ir supažindino klausytojus su jo vispusiška kūryba, kurios dvasia gaivinusi tautą jos atgimimui, kėlusi iš apsnūdimo ir nevilties, poeto žodžiais tariant, kantriai viską iškęsti smūtkeliu pavirtus, nebijoti vargo kieto, nes be jo galingi pūva ir t.t.

Iš Maironio kūrybos interpretavo Boley-Bolevičius ir Liucija Kašubaitė-Paknienė. Minėjimą rengė Lietuvių Katalikių Moterų Kultūros Draugija. Nors buvo labai blogas oras, bet žmonių atsilankė pilna salė net ir iš tolimų vietų.

Po oficialios dalies buvo vaišės. **(eč)**

• **Nuoširdžiai dėkoju** visiems prisiuntusiems man šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga sveikinimo korteles. Apgailestauju, kad pablogėjus mano sveikatai, nepajėgiau savo prietelius pasveikinti individualiai. Tat sveikinu visus ir linkiu laimingų ir sėkmingų 1988 Metų.

Aleksandra Pakalkienė

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
D I R V O S
PRENUMERATĄ

Train to be a
TRAVEL AGENT
TOUR GUIDE
AIRLINE RESERVATIONIST
Start locally, full time/part time. Train on live airline computers. Home study and resident training. Financial aid available. National Hdqtrs. Lighthouse Pt. FL.
A.C.T. TRAVEL SCHOOL
1-800-327-7728
Accredited Member N.H.S.C.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Kazimiero Barėno sukaktis

Stasys Santvaras

Į toloką praeitį nugrimzdę 1907 m. Lietuvai buvo tikrai dosnūs — tais metais gimė gausus būrys lietuvių tautinės kultūros kūrėjų — rašytojų, dailininkų, teatralų ir įvairius mokslus puoselėjančių moterų ir vyrų. Daugumas jų yra ilgaamžiai žmonės, todėl 1987 m. buvo minimos jų gimimo sukaktys, apžvelgiami jų nuveikti darbai bei pasiekti kūrybiniai laimėjimai.

Deja, išeivinė spauda jau nebepajėgė tų sukakčių aprėpti — kai kurios buvo platėliau paminėtos, kai kurios tik prabėgom, o kai kurios ir visai nutylėtos. Tų minėjimų būdingas bruožas — susitelkta į savo srovės žmones, lyg ir pabrėžta, kad ir kūrybingąją išeivijos šeimą drasko turbūt neišvengiama išeivių skaldymosi banga. O gal jau atėjo dienos, kai visi tie, kurie iš tikro daug dirbo, gal ir mūsų kultūrą aukštyn kilstelėjo, jau turi dingti anapus horizonto, nes dabartinis jau susilaukė savo arų, savo lakštingalų ir savo raibų puikybės plunksnų.

Gūdžioj tyloj, bent Amerikoj, prabėgo ir rašytojo Kazimiero Barėno gimimo sukaktis. Čia nuostabą kelia štai kas: K. Barėnas yra tas mūsų grožinės literatūros žmogus, kuris ilgus metus ne tik nuostabiai daug ir sėkmingai dirbo, bet ir buvo regimai bičiuliškas, bešališkas, tikrai ištikimas savo pašaukimo žmonėm. Argi ir bičiulystė mūsų širdyse jau pavirto į ledą? Tiesa, Kazimieras Barėnas gimė 1908 m. išvakarėse — 1907 m. gruodžio 30 d. (Stanionių km., Pumpėnų vl., Panevėžio aps.), tai galimas daiktas, kad jis šen bei ten dar bus prisimintas. Jei taip atsitiktų, ši mano atodūsio pastraipa bus per ankstyva ir nereikalinga.

Kaz. Barėnas mokslus ėjo nepr. Lietuvoj. 1929 m. jis baigė Panevėžio gimnaziją, o 1933 m. Vytauto D. universiteto Humanitarinių mokslų fakultetą. Lietuvių grožinės literatūros baruose jo pavardė pasirodė 1926 m. 1926-1987 m. laikotarpyje, taigi ištisus 61-rius metus, Kaz. Barėnas buvo itin veikli ir kūrybinga mūsų kultūrinio gyvenimo asmenybė. Karo ir grėsmingų okupacijų išblokštas iš gimtojo krašto, kurį laiką jis gyveno ir dirbo Vokietijoj (jo darbų sąrašą galima rasti Liet. enciklopedijos II, XXXVI ir XXXVII t.), o 1948 m. persikėlė gyventi į Didžiąją Britaniją. Jis ten augo ir brendo, kaip vienas iškiliųjų mūsų dailiosios prozos kūrėjų.

Kaz. Barėno britų žemėje palikti pėdsakai bus itin ryškūs ir gilūs. Tame krašte jis ne tik kūrė savo dailiąją prozą, bet buvo aktyviai įsijungęs ir į visuomeninę bei kultūrinę veiklą: redagavo lietuvių periodinius leidinius, gan ilgą laiką buvo "Europos lietuvio" redaktorius, sudarė ir išleisdino grožinės literatūros skaitymų antologiją "Sauja derliaus", eilę metų ruošė ir leisdino sieninius kalendorius, kurių nugarėlėse buvo sutelkta daug rūpestingai parinktų žinių apie Lietuvą ir jos istoriją, išskirtinį dėmesį skiriant lietuvių rašto istorijai, buvo įsijungęs į knygų leidimo klubo "Nidos" organizavimą, redagavo "Nidos" leidinius (iki šiol toji leidykla išleido apie 120 grožinės lit. veikalų), išvertė į lietuvių kalbą J. Hiltono "Sudie, pone Čipse" (išl. 1952), J. Steinbecko "Tarp pelių ir vyrų" (1950), W. Faulknerio "Įsibrovėlis dulkėse" (rankraštis), sulasiojo medžiagą ir suredagavo dešimt mūsų grožinės literatūros metraščių, pavadintų "Pradalgėm"; tų "Pradalgių" buvo stipresnių ir silpnesnių, bet tai yra gyvas vaizdas tų kūrybinių pastangų, kurias mūsų rašto žmonės svetimose šalyse tuo metu dar pajėgė įveikti. Žinoma, čia ne visi medžiai, kuriuos Kaz. Barėnas D. Britanijoj kirto, bet vienam žmogui ar nebūtų gana ir to, kas čia buvo paminėta?..

Kaz. Barėnas — rašytojas laureatas. Vinco Krėvės premija jam buvo paskirta už "Tūboto gaidžio metus", Lietuvių rašytojų draugijos premija už "Dvidešimt vieną Veroniką", o LB Kultūros tarybos premija už "Beragio ožio metus". "Dvidešimt vienos Veronikos" dedikacijoj autorius taip kalba: "Skiriu mylimai žmonai Marijai, didžiajai mano darbų talkininkei". Toji Marija, pati dailininkė ir mokytoja, tokia ir yra — per keletą dienų, kurias teko praleisti svetingoj Barėnų šeimoj, nesunku buvo pamatyti rūpestį ir dėmesį, kurį Marija skiria savo vyro darbam.

Kaz. Barėno pirmąją novelių knygą "Giedra visad grįžta" (aštuonios novelės, 215 psl.). Vokietijoje 1953 m. išleido Tremties leidykla. Kiti to paties autoriaus dailiosios prozos veikalai: "Karališka diena", septynios novelės, 254 psl., 1957 m.; "Atsitiktiniai susitikimai", trylika apsakymų, 216 psl., 1968 m.; "Tūboto gaidžio metai", romanas, pirmoji trilogijos dalis, 438 psl., 1969 m.; "Dvidešimt viena Veronika", dvidešimt viena novelė 458 psl., 1971 m. (tai vis "Nidos" leidiniai); "Kilogramas cukraus", penkiolika novelių, 267 psl., 1978 m. (Algimanto Mackaus Knygų leidimo fondo leidinys); "Beragio ožio metai", romanas, antroji trilogijos dalis, 557 psl., 1982 m. (Ateities literatūros fondo leidinys).

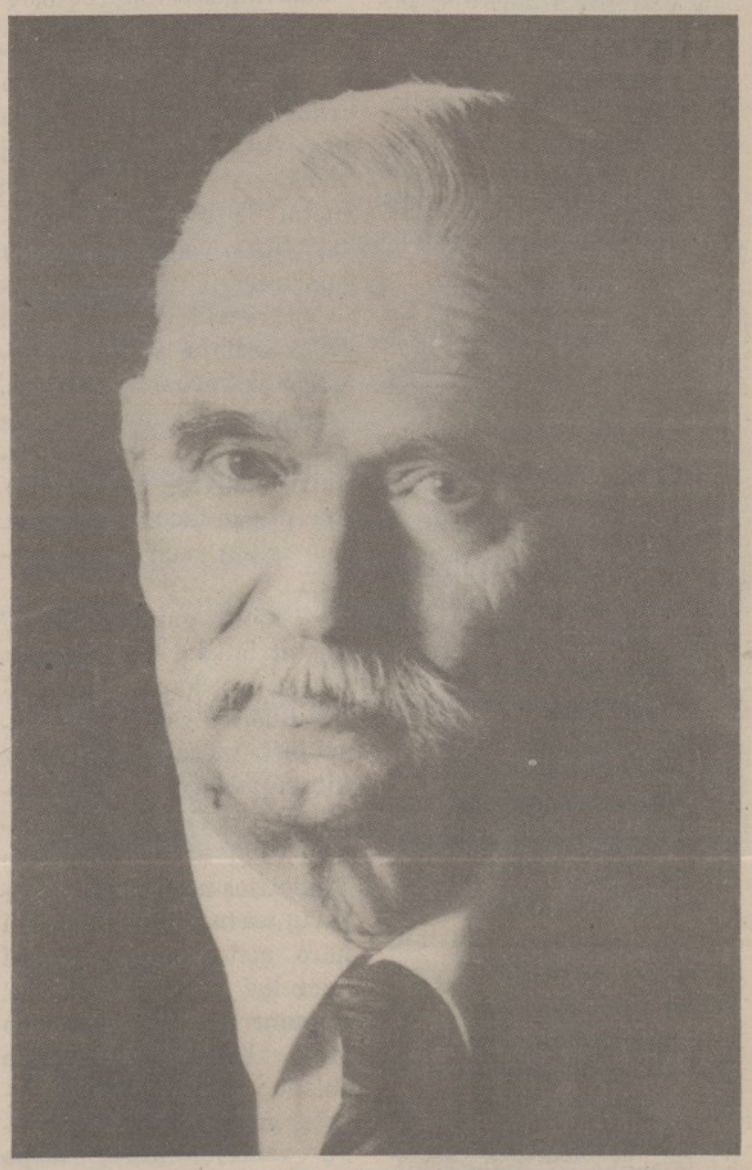

Sukaktuvininkas Kazimieras Barėnas.

Atkilo žinia, kad Kaz. Barėnas jau baigė rašyti savo trilogijos trečiąją dalį, kuri šiuo metu dar jieško leidėjo. Septyni jo dailiosios prozos veikalai (aštuntasis pakelėje) — stambus ir vertingas įnašas į lietuvių grožinės literatūros aruodą. Jeigu Kaz. Barėnas mūsų nepritrenks dar vienu kitu savo kūriniu (o jis galėtų tą padaryti), tai ir tie darbai, kuriuos jisai iki šiol sukūrė, yra mūsų dėmesio ir pagarbos nusipelniusios vertybės. Tačiau, kaip žinom, ne kiekiai apsprendžia rašytojo talentą ir jo kūrybinius laimėjimus.

Yra tarta, kad Barėno kūrybai "būdingas realistinis vaizdavimas su ironišku žvilgiu į vaizduojamą kasdienybę" (LE XXXVI t., 91 psl.). Iš tikro turbūt yra truputį kitaip: Kaz. Barėnas liudija savo laiką ir to laiko žmogų daugiau su meile, o ne su ironija, beveik kiekvienu atveju giliai įsibraudamas į atskiro asmens vidinę dramą.

Tiesa, Barėnas nesivaikė literatūrinių madų ir eksperimentavimų, susitelkė į realistinį pasakojimą, bet matom, kad jau savo pirmojoj knygoj "Giedra visad grįžta" jis randa dailų žodį ir meninę tiesą, kuria savo prozos pasaulį ir savo stilių. Štai nors keletas jo sakinių apie tetą Karoliną:

"Jeigu jau kalbėti visiškai atvirai, kaip iš kortų, tai būtinai reikia pasakyti: teta Karolina yra ir bus teta Karolina, geriausia teta pasaulyje, ir aš džiaugiuos, kai susitinku ją, ir man linksma ir gera, šviesu ir giedra, o tas jos mekeras — prisiminimų puota, kokias suruošia tik karaliai, tas jos mekeras — juodos duonos kąsneliai, užpilti šaltu vandeniu ir užberti žiupsniu cukraus ir paženklinti širdim. Tai tiesa, tūkstantį kartų tiesa, kaip tiesa, kad virš galvos mus dengia skaidrios žydrumos. Tik jau teta Karolina sensta, ir kasmet vis dažniau girdžiu jos kalbas apie bažnyčią". ("Giedra visad grįžta", 163 psl.).

Kaz. Barėno raštų kalba yra sklandi, skambi, vaizdinga ir turtinga. Jo prozos stilius — savaimingų kūrybinių užmojų laimėjimai, nūdien jis yra vienas pačių iškiliausių mūsų dailiosios prozos stilistų. Ir nebaisu

(Nukelta į 6 psl.)

ANTANAS GUSTAITIS

KAZIUI BARĖNUI

Balti plaukai, baltučiai ūsai,
Kentėjimų raukšlė, aure!
Negi tas pats, Bičiuli, būsi,
Kurs ten bare, seminare?..

Rods, dar tik vakar išsiskyrėm.
Tik vakar — lig rytoj sudie!
Tik vakar jauno karšty virėm...
O laiką graužianti rūdie!

Iš praeities — griuvėsių krūvos,
Taurelėj — ašarų gaiva...
Ir tik širdis, krauju pasruvus,
Kaip senas laikrodis gyva...

Tik ji dar, vilkdama į galą
Kūnelį, papuoštą šalna,
Ir Tau, ir man vienodai kala:
Gana, gana, gana, gana...

Iš knygos "Pakelėje į pažadėtąją žemę".

Kazimieras Barėnas...

(Atkelta iš 5 psl.)

spėlioti, nes jau dabar aišku, kad XX a. antrojoj pusėj Kaz. Barėnas bus minimas kaip talentingas, kūrybingas ir savaimingas lietuvių dailiosios prozos rašytojas, drauge su kitais baletristais to žanro kultūrą pakėlęs į pasigėrėtinas menines aukštumas.

Kaip jau minėta, Kaz. Barėnas parašė ir išleisdino penkias novelių ir apsakymų knygas. Tai gausus kiekis temų ir atskirų jo sukurtų personažų, stambūs žmogaus gyvenimo įvairių nuotykių pluoštai. Autorius gerai pažįsta medžiagą, žmogaus būdo įvairovėje ir savo laike neklaidžioja, visada yra žvalgus, teisingas ir patrauklus. Rašytojo vidinis balsas regimai apsaugo jį nuo šuolių, kuriuos galėtumėm pavadinti psichologinėm klystkelėm. Novelės ir apsakymo forma stipriai valdoma, kūrinių struktūra apdailinta, gyvi veiksmingi ir sąmojingi Barėno veikėjų dialogai. Kad šie sakiniai neskambėtų tik kaip pagyrimai, štai dar viena Kaz. Barėno raštų ištrauka — žvilgterkit, su kokia jaukia šypsena jis pasakoja apie vieną Veroniką:

"Dėl to Veronika ir nueina skersai geležinkelio. Pastovės ji po klevu — šlama, ir šakose paukščiai čirškauja. Paėjės kalneliu — žalia, žalia, net geriau Veronikai. Žalia, žalia, o į kitą pusę, į pakalnėlę — ramunėmis nusėta. Veronika nuvirsta žemėn — štai vabaliukas sip, cip, cip, toks greitas, toks be galo greitas. Cip, cip, bėga žolių tarpeliu. Veronika nusiskina smilgą ir pakiša prieš bėgantį vabalėlį. Stok, nebėra kelio! Stok! Ji pakartoja tą stabdymą, bet tuoj nutaria: tegu sau bėga. Geriau ji priskins motinai ramunių didelį glėbį. Parneš — prašom, mano šviesiausia didybe, karaliene mūsų! Jeigu jau motina bijo Rozalijos, tai glėbys ramunių tegu bus ženklas: aš su tavim, klusnus ir ištikimas valdinys! Priimk į savo pilį vienalangę, ir kartu ginsimės nuo priešų baisiųjų iki paskutinio kraujo lašo. O jeigu nebeapsiginsime, jei priešų smūgiai bus per daug skaudūs, tada susideginsim, kaip kunigaikštis Margis Pilėnuose su visa savo įgula. Visa įgula — Veronika viena, bet ką tu padarysi, kad nėra pinigų prisisamdyti kareivių. O naujokus šaukti gali tik valstybė — Veronikos karalienė teturi tik tą vieną ištikimą karį". ("Dvidešimt viena Veronika", 286 psl.).

Kaz. Barėno kūrinių darbų viršūnė turbūt bus jo trilogija, kurios tuo tarpu yra išleisti tik du pirmieji tomai — "Tūboto gaidžio metai" ir "Beragio ožio metai". Kaip vadinsis ir kokia bus trečioji trilogijos dalis — gal netrukus pamatysim. Savo užmoju — tai epochinis Kaz. Barėno veikalas, bandantis lietuvių tautos gyvenimą (ar bent jos atskirų individų gyvenimą) aprėpti, pradedant 1914 m. ir baigiant jau antruoju pokariu.

"Tūboto gaidžio metai" — tai laikas, kai kilo pirmasis pas. karas, kai carinės Rusijos valdžia, dar suspėjusi Lietuvoj arklių ir kitokių vertybių "prisimobilizuoti", iš Lietuvos pabėgo, kai atėjo kaizerinės Vokietijos priespauda ir lietuvių turto grobstymai, kai karo meto žmonių vargai vargeliai vešliai sulapojo. Romane apstu stiprių ano meto lietuvių gyvenimo vaizdų, lyrinių gamtos peisažų, gausus būrys spalvingų veikėjų, kurių tarpe randam ir srovinio skaldymosi nuodų. Būdinga, kad Kaz. Barėnas savo personažam parenka grynas lietuviškas pavardes, visada gražias ir skambias, retkarčiais pravardinės kilmės pavardes, jis beveik niekad nesinaudoja mūsų suslavintom pavardėm, kuriomis kai kurie liet. rašytojai iki šiol smagiai mėgaujasi (ką jau bekalbėti apie kasdienybę, ji dar vis tebėra kupina tų griozdų).

"Tūboto gaidžio metai" — tai ir Ignaco Kaušpėdo gyvenimo istorijos pradžia. Kiek toj istorijoj yra Kaz. Barėno autobiografijos — reikėtų atskirai pastudijuoti. Kai tų studijų nėra — būtų labai neatsargu ką nors apie tai kalbėti.

"Beragio ožio metai" — Lietuvos nepriklausomo gyvenimo dvidešimtmetis, tos kelios laiko akimirkos, kai lietuvių tauta atkūrė savo valstybę, kai ėmė veržtis į šviesą, skatinti ir ugdyti savo tautinę kultūrą. Tų įvykių eigos dalyvis — ir Ignacas Kaušpėdas, darbštumu ir gabumais prasikirtęs sau ir savo šeimai šviesesnį langą į rytojų. Deja, sovietiniai rusai jo šeimą sudraskė — uošvį, žmoną Moniką ir mažametį sūnų Mindaugėlį ištrėmė į Sibirą, o jis pats, tik atsitiktinumo dėka, liko vienas savo gimtajame krašte. Štai su kokia sopulinga desperacija Kaušpėdas vidiniu monologu prabyla pats į save:

"Kas čia velnias per gyvenimas! Veja ir veja jį ir gaudo visi nuo pie-

Jaunimas gamina filmui "Geležinis vilkas" senovės lietuvių šalmus...

Legenda apie Geležinį Vilką

Besivaikščiojant apsnigtame miške, grožėjuos žiemos nuostabiai gražią gamtą; mėnulis pilnas, žvaigždės spinduliuoja ir viskas tylu ir ramu. Staiga išgirstu tolimą vyrų dainavimą ir susidomėjusi, nukrypstu ta kryptimi. Dainavimas, juokavimai ir bendras triukšmas vis garsėja, o mano susidomėjimas vis didėja. Miško viduryje stovi medinis namelis kur šviesos dega, žmones šūkauja, durys trenkiasi, plaktukai baladoja, ir mašinos urzgia. Nusijuokiu sau, "Negi čia Kalėdų Senelio dirbtuvė šiaurės Ašigaly!"

Įeinant į vidų stebiuos labai savotiška dirbtuvę. Šimtas sidabrinių, dviejų rūšių šalmų išrikiuoti ant valgomų stalų. Šalia jų, sėdi grupė jaunuolių; viens sudeda šalmų dalis kartu, kitas susega dalis, kitas šlifruoja šalmus, o kitas dažo šalmus. Viename šone trys žmones gamina fakelus iš medžio stiebų, virvės, ir vaško. Spalvotos gairelės, vieni su kryžiaus ženklu, kiti su ereliu, eilėj atsiremia į sieną. Toliau dideli, stambūs vyrai sėdi apie laužavietę, uoliai dainuojant, kol siūnant sidabrinius megztus tinklus senoviškom kareivių uniformom. Kitam kambary energingi studentai dažo kostumus, siuva apsiaustus, arba sudaro ir dažo kardus. "Ah, viskas aišku!" pagalvoju sau, kai pamatau daugybę sofistikuotus filmo aparatus sukraustytus viename kampe ir už jų, septynių pėdų aukštumo geležinį vilką.

Antanas Kulbis suka savo 30 minučių filmą, "Legenda apie geležinį vilką", sausio 2-10 d. d., Neringos stovykloj, Brattleboro, Vermont. Filme legenda praplečiama ir apima Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino pastangas išsaugoti savosius įsitikinimus ir papročius, ir apginti Lietuvą nuo kryžiuočių užpuldinėjimų. Antanas siekia magistro laipsnį iš filmavimo meno Bostono Universitete, ir jis jau yra gavęs premijų už savo režisavimą ir už kinematografiją dirbdamas įvairioms kompanijoms bei institucijoms. 1984 m. jis paruošė vaizdajuostę "Partizanas", kuri buvo rodoma įvairiose Amerikos lietuvių kolonijose, bei jaunimo stovyklose.

Šeštadienio rytą filmavimo stovykla prasidėjo atvykus karavanui 20 Bostono universiteto filmavimo studentų su išnuomotais sunkvežimais prikraustytais filmavimo aparatais, kostiumais, ir statybomis. Bendras ruošimas ir tvarkymas tęsėsi visą dieną, kol lietuviai vaidintojai suvažiavo vakarienės laiku. Jaunuoliai grįždami iš slidinėjimo stovyklų ir vyrai iš Atlanto rajono. Iš viso, stovykloje dalyvavo maždaug 55 asmenys.

Pavalgius skanius "Gedimino gardymynus", paruoštus Tado Kulbio, sekė aptarimas filmo detalių. Visų nuotaika buvo gyva ir gera, ir visi dirbo, siuvo, statė, piešė, valgė, ir juokėsi.

Sekantį rytą jau penktą valandą dalyviai rengėsi kryžiuočių ir 14-to šimtmečio lietuviško kareivio uniformom. Oras buvo puikiausias — saulėta, bet vis dar šalta. Pirmiausiai mūšių scenos buvo filmuotos. Trys kameros filmavo kareivių veiklą, iš priekio, šono, ir viršaus. Filmas yra "sync-sound", tai reiškia, kad garsai yra užrekorduoti tuo pačiu metu kai filmavimas vyksta ir yra labai jautri pašaliniam garsam. Jeigu mašina pravažiuoja arba šunys loja, reikia viską pakartoti. Taip ir reikėjo scenas vis kartoti ir kartoti, kad būtų galima pačias geriausias scenas išrinkti dėl filmo.

Po pietų atvedė arklius. Kaip impozantiškai "Gediminas", tai Vytas Bazikas, atrodė, aprengtas kareivio uniforma su šalmu, kardu, ilgu kailiniu apsiaustu, ir jodinėdamas ant balto žirgo apsnigtu miško takeliu!

Antano Kulbio "Legenda apie geležinį vilką" turėtų rasti didelį pasisekimą, jis yra vaizdingas, faktiškas, patriotiškas ir įdomus. Filmas sėkmingai išpildo savo tikslą, tai sukelti pasididžiavimą savo lietuviška kilme jaunimo gretose. Per savo stovyklą, žmonių paramą ir pagalbą, ir ypač per savo filmą, Antanas tą tikslą puikiai atliko.

Rūta Sidrytė

mens dienų. Gervydai, Pavandenė, daboklė, teismas, skundai, dabar reikalavimas šnipinėti. Niekas neatleidžia nė mažiausio krustelėjimo, visi skuba atsiskaityti, sutrempti, sunaikinti. Kas tokio noro neturėjo?" ("Beragio ožio metai", 554 psl.).

Žinoma, čia apie Kaz. Barėno trilogiją tebuvo pakalbėta tik užuominom, bandant nors apgraibom su veikalu ir jo mintim "Dirvos" skaitytojus supažindinti. Pati trilogija, kai jau bus išleista jos trečioji dalis, galėtų ir turėtų betarpiškai su mumis pasikalbėti.

Koks žmogus yra Kaz. Barėnas, kokie jo būdo apčiuopiamesni bruožai? Tai nekalbus ir tylus vyras. Jis mėgsta tylėti ir klausyti, ką kitas kalba. O ką Barėnas galvoja, svaigindamasis artimo išmintimi, į tą klausimą tik jis pats tegalėtų atsakyti. Aišku, maloniai aišku, kad jis visa širdimi myli lietuviškąjį žodį ir visus tuos, kurie sielojasi to žodžio kultūra. Tai reto bešališkumo, reto tolerantingumo ir bičiuliškumo žmogus.

Tam geram ir tauriam žmogui — Kazimierui Barėnui — tegu būna smagi ir lengva kelionė į devintąją dešimtį, tegu žydi dar ilgus metus jo sveikata, o kūrybiniai sparnai tegu jį pakelia į aukštas padange!..

Wanted Journeymen
or 1st Class Skilled
Plastic Injection Mold Makers
Tool Makers
Mold Set Up Operators
CNC Machine Programmers
Steady work for qualified help and benefits.
Call 215-331-7252
(44-3)

Lietuvos gen. konsulas Vytautas Čekanauskas

(Atkelta iš 1 psl.)

kandidatus, o aš jūsų rekomendacijas perduosiu savo viršininkams. Gerai prisimenu, kaip su mano senai pažįstama Alena Devenienе-Grigaitiene aptarinėjome eilę, jos supratimu, tinkamų kandidatų. Los Angeles lietuvių kolonijos pažiba prelatas Kučingis irgi nurodė keletą kandidatų, mano pirmojo viršininko Užsienio Reikalų ministerio Dovo Zauniaus našlė Vincė irgi nepagailėjo vertingų patarimų. Net tuometinis ALTo pirm. Vytauta Čekanauskas suminėjo porą tinkamų kandidatų nė nenujausdamas, kad ir ant jo paties galvos kabo Demoklo kardas — kiti ir jį rekomentuoja konsulo postui. Tinkamų kandidatų buvimas ir jų noras pasitarnauti savo tautai mane labai džiugino. Grįžau ne tuščiomis, gautas rekomendacijas perdaviau savo viršininkams, o vėliau taipgi patyriau, kad buvo ir tokių, kurie betarpiai rašė Diplomatijos Šefui ir Lietuvos atstovui Washingtone primygtinai siūlydami savo kandidatus. Vienu žodžiu, užkulisiuose prasidėjo kas tai panašaus į amerikonišką rinkiminę kampaniją. Kuom tas viskas baigėsi, visi žinome — "rinkimus" laimėjo dabartinis mano kolega Vytautas Čekanauskas.

Prisipažinsiu, kad apie Vytautą tuo metu težinojau tik tiek, kad jo pavardę dažnokai p a s t e b ėdavau spaudoje ryšium su išrinkimu į ALTo, Lietuvių Bendruomenės ar kurios kitos organizacijos vadovybę. Pagalvodavau, kad jis tikriausiai yra tolerantiškas ir sugyvenamas, kurio asmenyje sutelpa dvi kitose kolonijose nesutariančios organizacijos — ALTas ir Liet. Bendruomenė. Iš to, kad jis yra Korėjos karo dalyvis spėjau, kad jis turėtų būt keliais metais už mane jaunesnis, bet tik 37-jam **Liet. Enciklopedijos** papildymų tome suradau, kad mano kolega Vytautas ne juokais žymiai jaunesnis negu aš spėjau. Jo pirmtakūnas dr. Bielskis prieš išvykdamas į anapilį buvo atšventęs 35-rių metų konsulavimo sukaktį. Tad iki mano kolega Vytautas švęs analoginę sukaktį dar praeis dvidešimts penkeri metai, bet tik klausimas, ar visi šiandien susirinkusieji begalėsime toje šventėje dalyvauti.

Mūsų visų gerbiamas Vytautas augo ir brendo sunkiausiam Lietuvos valstybės ir mūsų tautos likimo periode. Vos tik vienuolikos metų sulaukęs turėjo pergyventi Sovietų Rusijos Raudonosios armijos invaziją ir Lietuvos okupaciją. Iš to kas vyko aplink ir iš tėvų lūpų vienuolikmetis Vytukas perprato tą baisią Lietuvą užgulusią nelaimę. Mokyklose ir viešajam gyvenime prasidėjęs Lietuvos valstybės vadų niekinimas, staigus bet kokių žmogaus teisių dingimas jam paliko neišdildomą įspūdį. Vos metams praslinkus švystelėjo išsigelbėjimo viltis iš to baisaus sovietinio košmaro — visuotinas tautos sukilimas išvijo neprašytus įsibrovėlius, vėl paskelbtas nepriklausomos valstybės atstatymas. Gyventojai džiūgavo atgauta nepriklausomybe ir išsigelbėjimu nuo masinių deportacijų į Sibirą. Nelaimei tas džiaugsmas buvo tik trumpalaikis — raudonųjų driskių pėdomis atsekė Hitlerio nacinės Vokietijos legijonai. Pasikeitė tik okupantų spalva, bet nepasikeitė jėga lietuvių tautai primesta totalitarinė santvarka.

Tų dviejų totalitarinių galybių baisus elgesys su Lietuvos gyventojais prisidėjo prie Vytauto patriotinio charakterio susiformavimo. Abiejų okupantų per mokyklas paskaitomis brukama komunizmo ir nacizmo ideologijų indoktrinacija prie jo nelipo — jis liko ištikimas savo tautai. Dar ankstyvoje jaunystėje pradėjo veikt skautuose. Atvykęs Amerikon pateko kariuomenėn, dalyvavo Korėjos kare, buvo sužeistas, bet niekada nepametė giedrios nuotaikos, į viską žiūrėjo optimisto akimis, pasiryžęs nugalėti bet kokias sutiktas kliūtis, kurių jo gyvenimo kelyje tikrai buvo nemaža. Tik optimistinis pasiryžimas ir neeiliniai gabumai leido jam baigti aukštuosius mokslus. Įsikūręs Los Angeles aktyviai įsijungė ne tik į lietuvių, bet ir į amerikiečių visuomeninę veiklą. Jau nuo 1967 m. matome jį aktyviai reiškiantis ALTe, BALFe, Lietuvių Bendruomenėje, Tautinėje Sąjungoje, Amerikos Legione, lituanistinės mokyklos tėvų komitete ir net tos mokyklos mokytoju. Prieš dešimtį metų užėmus Lietuvos generalinio konsulo postą Los Angeles mieste mano energingam kolegai Vytautui atsivėrė platūs darbo horizontai tarptautinėje arenoje.

Prieš dešimtį metų gruodžio 11 d. dalyvaudamas naujai paskirto Lietuvos generalinio konsulo Vytauto Čekanausko pareigų perėmimo, atsieiti inauguracijos, iškilmėse, savo žodyje tarp kitko pasakiau:

> "Aš kviečiu visus vienybėn ne tiek Vytauto Čekanausko asmeniui kiek Lietuvai, vienybėn Lietuvos generaliniam k o n sului.
>
> Tą respektą, tą dėmesį, kurį parodysite jam, tai tikrovėje nėra jam, bet Lietuvai tai yra tai valstybei, kurią jis atstovauja."

Inž. Vytautas Čekanauskas, generalinis Lietuvos garbės konsulas Los Angeles, Calif. L. Kanto nuotr.

Šiandien naudojuosi proga padėkoti Los Angeles lietuvių visuomenės vadams ir visiems šį vakarą čia susirinkusiems už tai, kad nepalikote mano žodžių dykumoje šaukiančiojo balsu. Tik su Jūsų padrąsinimu ir moraline parama mano kolega Vytautas gali sėkmingai veikti šitam labai uždaram tarptautiniam klube kokiu yra Los Angeles miesto konsularinis korpusas.

Los Angeles mieste yra kelios dešimtys svetimų valstybių konsulatų. Kolega Vytautas palaiko artimus ryšius su daugeliu kolegų ir taipgi su valstijos bei miesto pareigūnais. Neabejoju, kad konsulai siųsdami perijodinius raportus savo atstovaujamų valstybių ministerijoms ne kartą užsimina ir apie Lietuvos judrų generalinį konsulą Los Angeles mieste. Taigi, mano kolegos Vytauto ir Jūsų bendrų pastangų dėka garsas, kad Lietuva tebėra gyva, plačiai sklinda pasaulio sostinėse.

Prie to neturime užmiršti, kad Vytautas turi tvirtą ir efektingą paramą Janinos Čekanauskienės ir jų trijų dukrų asmenyse. Tai tikrai Lietuvos geros valios ambasadorių šeima.

Normaliais laikais Vytautas būtų šiandien apdovanotas atitinkamais valstybės ordenais už lojalų darbą Lietuvos valstybei. Mums šiandien tenka tenkintis pakaitalu.

Iškilusis mūsų skulptorius Vytautas Kašuba yra atkūręs Vytauto Didžiąją Antspaudą, kurią kolegai Vytautui įteikdamas noriu pažymėti, kad Lietuvos Diplomatinė Tarnyba šiąja antspauda simboliniai tvirtina iki šiol Lietuvos laisvės labui Tavo atliktus darbus.

Philadelphijos tautinių šokių grupė Aušrinė dalyvavo Luzerne, Pa., tautybių festivalyje. T. Beky nuotr.

HARTFORD

BERŽELIO KONCERTAS

Hartfordo Berželio tautinių šokių grupė nuoširdžiai visus kviečia į metinį koncertą-vakarą, šeštadienį, vasario 6 d. — 7 val. vak., Šv. Andriejaus parapijos salėje, New Britain, Ct. Bilietus įsigyti ir stalus rezervuoit prašome pas Saulių Dziką, tel.: 521-6028 arba pas Liną Balsį, tel.: 729-9708. Programą atliks Berželio šokėjai, o šokiams gros Kezių orkestras iš New Yorko.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

Namų valymas

Vladas Vijeikis

Kartais nuo karto (ačiū viešpačiui Perkūnui ne kasdien)) pasigirsta:

— Na ir prisivėlė! Reikia apvalyti namus.

Jeigu turi užsienio pasą tai griebk pirmą pasitaikiusią šalį ir važiuok. O gal tavo darbovietė duotų tau darbo iš kurio nereikėtų grįžti namo nei dieną nei naktį.

Būna ir tokių, šeimyniniuose labirintuose nepritysių vyrų, kurie patys savanoriškai siūlosi į pagalbą.

— Aš tau, brangioji, padėsiu.

Paskui labai gailisi šio savo žioplo pareiškimo, bet jau pervėlu. O brangioji, kaip koks generolas Patonas ima diktuoti:

— Nuplėšk tą kilimą. Reikia naujo. Nudažyk sieną bent kiek malonesne spalva. Sofa nusėdėta. Reikia naujos. Pažiūrėk į lubas. Ar tai padoraus namo lubos? Reikia naujos liustros, (taip vadinamas tas ištikimas aparatas, kuris per eilę metų apšvietė tavo visą gyvenimą). Laiptų tuos reiklus reikia pakeisti. O vonia, vonia! Ką su ja daryti aš dar galvoju. Galva svaigsta begalvojant.

Tas, labai menkai šeimyninėje diplomatijoje nusimanąs vyrelis, bando įsiterpti.

— Brangioji. Viskas taip gerai atrodo. Net voratinklių niekur nemačiau. Na, jeigu tu paimtum mano marškinius, perplėštum per pusę ir su ta puse viską apšluostytum. Su tavo gabumais viskas būtų kaip nauja.

— Su savo marškinių puse savo nosį nusišluostyk. Ar matei kaip pas Bobčinskius viskas atrodo? Ar tu matei kaip Bobčinskienė nosį raukė pas mus atsilankiusi? Ar matei kaip ji sofą patapšnojo? Bijojo, kad nesulūžtų.

— Bet brangioji, Bopčinskis sakė, kad mūsų butas pats gražiausias, kokį tik jis matė.

— Kur tavo galva? Bopčinskis tavo bosas. Gyrė, kad algos pakėlimo neprašytum. Čia ofiso diplomatija. O aš maniau, kad tu gudresnis.

Čia brangioji prisėda, ir atrodo tuoj pradės žliumbti.

— Ar atsimeni? Prieš vestuves sakei, kad man viską duosi. žadėjai žvaigždes nuo dangaus nukabinti. Ar atsimeni? Mėnulis buvo liudininkas.

Vyrelis įjungia savo smegeninės atminimų kompiuterius ir mato, kad mėnelio nebuvo. O kad ir buvo tai kaip gali jį matyti per visokias didelių namų užtvaras. O dėl žvaigždžių, tai irgi labai problematiškas klausimas. Gal kokią vieną ir žadėjo, bet ir ta plastikinė. Ir jo smegenų kompiuteris visai kitokį vaizdą atgaivina. Štai sėdi prie jo dabartinė namų revoliucionierė ir šnibžda į dešinę ausį:

— Florijonai, tavo vardas toks romantiškas. Flora, lotyniškaiė gėlė. Tu mano gyvenimo gėlė.

Florijonas žino, kad jam toli iki gėlės, bet negi čia šoksi, kaip koks teutonas žalgirio mūšyje. O čia dar dešinę ausį taip kutena, kad pagaugai per nugarą eina.

— Mūsų gyvenimas bus viena pasaka. Tu mano sultonas, o aš tavo šeherezada. Ir aš tau seksiu pasakas... Aš tavo Audronė.

Florijonas prisimena, kad Sherezada sekė pasaką 1001 naktį. Grubiai paskaičiavęs Florijonas suranda, kad Audronė seka jam pasaką jau 3880 naktų.

Florijono svajones apie šeherezadą pertraukia balsas:

— Ateik čia. Tą lentyną reikia išmesti.

Florijonas paklusniai eina balso link, pasirengęs ne tik lentyną, bet visą namą išmesti.

— Kur eini? Aš tik ką išploviau. O viešpatie, karaliau. Tu su savo purvinom kojom vėl viską subiaurojai. Ir vėl plauk iš naujo.

Florijonas desperacijoj. Jis basas, tai kaip jis grindis subiaurojo? Pirštų galais nukiūtina į kiemą ir pakėlęs rankas į dangų tykiai sako:

— Florijone, mano patrone, ateik ir sudegink šiuos namus.

Norėjo dar vieną kitą žodelį savo patronui šventajam įterpti, bet susigribo. Juk šv. Florijonas nedegina namų, bet gesina. Supratęs, kad be reikalo trukdo šventąjį, gal jis pietų pertrauką turi, Florijonas atsisėdo kieme ant žolelės. Va, kur ras atilsį. Bet pasigirdo balsas:

— Nupjauk žolę.

Florijonas norėjo bėgti kur nors. Bet kur tu bėgsi basas.

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę

EUGENIJAUS KRIAUČELIŪNO PREMIJĄ.

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1,000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vienetui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvius ir Lietuvą vienerių metų bėgyje;

2. 1987 metų premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki 1988 m. sausio 31 d. (pašto antspaudas).

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima.

4. Jury komisija aptarusi asmens ar vieneto tinkamuma premijai, ją skiria balsų dauguma iki 1988 m. kovo 1 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiama:

Eugenijaus Kriaučeliūno Premijos Komisijai,

13400 Parker Road, Lockport, Ill. 60441.

Į Palangą ir į Klaipėdą ekskursijos su pernakvojimu bus galimos kiekvienai grupei, taip pat dienos ekskursijos į Panevėžį ir į Druskininkus.

1988 M KELIONĖS Į LIETUVĄ

21 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
21 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 755 — liepos 5 - 25 — $2,459
Kelionė 855 — rugpjūčio 9 - 29 — $2,459
Kelionė 955 — rugsėjo 6 - 26 — $2,459
Varšuvoje 1 naktis, Vilniuje — 11, Rygoje 4, Vilniuje 1, Varšuvoje 2

20 DIENŲ KELIONĖ SU 15 DIENŲ LIETUVOJE
20 dienų — Lietuva, Rusija, Šveicarija
Kelionė 526 — gegužės 26 — birželio 14 — $2,279
Vilniuje 16 naktų, Maskvoj 1, Ziuriche 1

20 DIENŲ KELIONĖ SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
20 dienų — Baltijos valstybės, Suomija, Rusija
Kelionė 620 — birželio 20 — liepos 9 — $2,649
Jaunimo grupės kelionė — Gaudeamus — universiteto studentų festivalis, Vilnius, liepos 1-3, Helsinky 1, M/S George Ots iki Tallino, Talline 2 naktys, Rygoj 2, Vilniuj 11, Leningrade 2

20 DIENŲ KELIONĖ SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
20 dienų — Lietuva, Rusija, Švedija, Suomija
Kelionė 705 — liepos 5 - 24 — $2,769
Kelionė 809 — rugpjūčio 9 - 29 — $2,769
Maskvoj 2 naktys, Vilniuj 10, Leningrade 2, Stokholme 2, nakties kelionė laivu į Helsinki, Helsinky 1

17 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
17 dienų — Lietuva, Lenkija, Šveicarija
Kelionė 510 — gegužės 10 - 26 — $1,949
Kelionė 607 — birželio 7 - 23 — $2,049
Varšuvoje 1 naktis, Vilniuj 11, Waršuvoje 2, Ziuriche 1

16 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE
16 dienų — Lietuva, Lenkija, Šveicarija
Kelionė 555 — gegužės 10 - 25, $1,899
Varšuvoje 1 naktis, Vilniuj 8, Varšuvoje 1, Krokuvoj 2, Varšuvoj 1, Ziuriche 1

15 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
15 dienų — Lietuva, Šveicarija
Kelionė 714 — liepos 14 - 28 — $2,039
Vilniuje 11 naktų, Ziuriche 2
Kelionė 106 — spalio 6 - 20 — $1,899
Vilniuje 11 naktų, Helsinky 2

15 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE
15 dienų — Lietuva, Rusija, Suomija
Kelionė 614 — birželio 14 - 28 — $2,399
Kelionė 712 — liepos 12 - 26 — $2,399
Kelionė 816 — rugpjūčio 16 - 30 — $2,399
Maskvoje 2 naktys, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinkyje 2

14 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
14 dienų — Lietuva, Suomija
Kelionė 303 — kovo 3 - 16 — $1,349
Teatrai Klaipėdoje, Panevėžy, Vilniuje, Kaune ir Kaziuko mugė
Kelionė 103 — lapkričio 3 - 16 — $1,349
Kelionė 128 — gruodžio 28 — sausio 11 — $1,629
Naujų Metų sutikimas, Vilniuje 11 naktų, Helsinky 1

15 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
15 dienų — Lietuva, Šveicarija
Kelionė 714 — liepos 14 - 28 — $2,039
Vilniuje 11 naktų, Ziuriche 2
15 dienų — Lietuva, Suomija
Kelionė 106 — spalio 6 — 20 — $1,899
Vilniuje 11 naktų, Helsinky 2

15 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE
15 dienų — Lietuva, Rusija, Suomija
Kelionė 614 — birželio 14 — 28 — $2,399
Kelionė 712 — liepos 12 - 26 — $2,399
Kelionė 816 — rugpjūčio 16 - 30 — $2,399
Maskvoje 2 naktys, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2

13 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
13 dienų — Lietuva
Kelionė 512 — gegužės 12 - 24 — $1,869
Kelionė 915 — rugsėjo 15 - 27 — $1,969
Vilniuje 11 naktų

13 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE
13 dienų — Lietuva, Rusija
Kelionė 516 — gegužės 16 - 28 — $1,969
Maskvoje 2 naktys, Vilniuje 7, Leningrade 2, Helsinky 2

10 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE
10 dienų — Lietuva
Kelionė 999 — rugsėjo 15 - 24 — $1,729

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080

SECURITY

Due to rapid expansion in the greater Hartford area, we have an immediate need for qualified field supervisors, dispatcher and security officers. All shifts available, above average wages, uniforms provided, medical benefits and life insurance. To qualify you must be over 19 years of age, a high school graduate or GED, have your own telephone and transportation. Contact Ogden Security, 21 Silas Deane Highway, Wethersfield, CT 06109. Monday-Friday, 9 am-4 pm. (203) 522-8711. EOE. (46-5)

Kūčios Vasario 16 gimnazijoje

Daugelį metų kartojamas įvykis tampa tradicija. Tokia Vasario 16 gimnazijos tradicija yra tapusios Kūčios, švenčiamos kasmet nuo šios mokyklos įsisteigimo prieš beveik 40 metų. Tik jos rengiamos ne gruodžio 24, bet savaitę anksčiau, nes tada mokiniai ir mokytojai išvažinėja trijų savaičių Kalėdų atostogų ir gruodžio 24 kūčias valgo arba šeimose, arba keliaudami po Europą.

Pernai gimnazija Kūčias šventė gruodžio 18. Jos pradėtos mokyt. Bronės Lipšienės parašytu penkių paveikslų vaizdeliu, pavadintu "Dvi dienos prieš Kalėdas", surežisuotu ir suvaidintu mokinių naujo berniukų bendrabučio erdvioje salėje, kur galima buvo net sceną įrengti. Veiksmas vyksta n e p riklausomos Lietuvos kareivinėse, taigi prieš karą. Du kareiviėliai — Kazys ir Petras — ruošiasi važiuoti Kalėdų pas tėvus, bet Petras, kurio namuose laukia sunkiai serganti motina, negauna atostogų. Tada Kazys perleidžia savo atostogas Petrui. Kūčių naktį Kazys eina sargybą prie ginklų sandėlio. Pasirodęs angelas atlygina Kazį už kilniaširdiškumą, perkeldamas jį nematomą į namus, kur Kūčias jaukiai švenčia jo namiškiai. Taip pat parodo ir Petro sergančią motiną su ja besirūpinančia dukterimi ir kaip jos nudžiunga Kūčių naktį sulaukusios sūnaus ir brolio.

Vaidinimą režisavo mokinė Gabija Diavaraitė iš Mali respublikos (Afrika). Vaidino Virginijus Jocys iš Vokietijos, Kazys Motekaitis, Tomas Valodka, Kristina Vygantaitė ir Teresė Giedraitytė iš JAV-bių, Rita Satkūtė iš Kanados, Maristela Žutautaitė iš Brazilijos ir Zuzana Juknaitė iš Argentinos.

Po vaidinimo kun. Fr. Skėrys pasveikino žiūrovus, tarp jų ir vokiečių dvasiškius bei žurnalistus, paaiškindamas jiems kas buvo vaidinama, o taip pat pastebėdamas, kad šios Kūčios yra 33-čios šioje mokykloje ruošiamos, ir pakvietė visus persikelti į gimnazijos valgyklos salę.

Susėdę už šventiškai papuoštų ir tradiciniais lietuviškais patiekalais apkrautų stalų, visi sugiedojo plačiai paplitusią Kalėdų giesmę — Šventa naktis, tyli naktis. Mokinė Dalytė Baliulytė perskaitė Luko evangeliją apie Kristaus gimimą. Kun. Skėriui sukalbėjus maldą, jis ir Gimnazijos valdyba — pirmininkas tėv. Alfonsas Bernatonis, vicepirmininkas direktorius Andrius Šmitas bei iždininkas inž. Jonas K. Valiūnas — ir mokinių komiteto vicepirmininkė Gabija Diavaraitė uždegė didelės, lietuviškas šiaudinukais išpuoštos eglutės žvakutes.

Gimnazijos direktorius Andrius Šmitas pasveikinimo žody pastebėjo, kad tai švenčiamos jubiliejinės 600-sios lietuviškos Kūčios, nes prieš 600 metų lietuviai buvo pakrikštyti ir prisiėmė k r i k ščioniškus papročius. Kūčios yra šeimos šventė. Gimnazija — viena didelė šeima. Šia švente ji nori atsidėkoti personalui su šeimomis, savanoriškiems talkininkams, rėmėjams ir mokinių tėvams, suteikdama progą pabuvoti tarp savųjų, pavalgyti lietuviškų kūčių ir pasigėrėti jaunimo menu.

Gimnazijos kuratorijos pirmininkas tėv. Alfonsas Bernatonis pasidžiaugė, kad 1987 metai buvo gausūs mokinių pasirodymais ir už mokyklos sienų ne tik Vokietijoje, bet ir kitų Europos valstybių sostinėse — Vienoje, Romoje, Paryžiuje. Už mokinių paruošimą tiems pasirodymams dėkojo tautinių šokių grupės vedėjai Živilei Grodbergienei ir choro bei orkestro dirigentui muzikos mokyt. Arvydui Paltinui. Dėkojo ir vokiečių vyriausybei bei visuomenei už gimnazijos rėmimą.

Huettenfeldo evangelikų kun. dr. Meier-Doerken parapijos vardu reiškė padėką mokinių chorui už lietuvių kalėdines giesmes evangelikų bažnyčioje. Sakė, kad domisi Lietuva ir, pradėjus sovietams "persitvarkyti" pagal Gorbačiovo nurodymus, tikisi gauti leidimą ateinančiais metais ją aplankyti. Jam ir jo žmonai labai patinkančios Gimnazijos Kūčios. Esąs labai dėkingas už pakvietimą į jas.

Tarp šių dviejų piešinių yra 11 skirtumų. Suraskite. Atsakymas 14 psl.

Lampertheimo katalikų parapijos, kuriai priklauso ir Huettenfeldas, klebonas Hammerich pastebėjo, kad Kalėdos yra gaubiamos gilios mistikos. Jos primena, kad beveik prieš du tūkstančius metų Dievo Sūnus tapo žmogumi. Jis atėjo nuvesti mus pas Tėvą, atnešdamas pasauliui daug džiaugsmo ir vilties. Išreiškė viltį, jog ateityje susilauksime daugiau teisingumo ir pagarbos tautų laisvei.

Huettenfeldo vokiečių katalikų kapelionas Kemmerer gyrė gražų lietuvių gimnazijos ir vietos vokiečių katalikų sugyvenimą. Ryškų pavyzdį duoda kasmetinė Dievo Kūno procesija, kurioje tautiniais drabužiais apsirėdę mokiniai neša baldakimą.

Visi kalbėtojai linkėjo gražių Kalėdų švenčių ir sveikų atostogų, o dvasiškiai — kad Kristus užgimtų visų širdyse ir kad visi krikščionys, ypač jaunimas, per Kalėdas skleistų viltį ir džiaugsmą.

Tada prasidėjo esmingiausia Kūčių dalis — paplotėlių laužymas. Prie eglutės sustojo Kuratorijos valdybos pirmininkas tėvas Alfonsas Bernatonis ir gimnazijos direktorius Andrius Šmitas. Prie jų ėjo klasių auklėtojai su seniūnais. Laužydami vienas nuo kito po gabaliuką paplotėlio, pasikeitė šventiniais linkėjimais. Bematant sukilo ir visa salė. Kiekvienas skubėjo pusantro šimto žmonių būryje susirasti artimesnius asmenis, su jais pasisveikinti, pasidalyti paplotėliu ir palinkėti linksmų švenčių. Bet netrukus visi grįžo į savo vietas ir kibo į maginančius valgius, susidedančius iš 12 patiekalų ir pagamintus be gyvulinių riebalų.

Visiems pasisotinus, su savo menu pasirodė mokiniai. Bendras gimnazijos choras pagiedojo dvi Kalėdų giesmes — Šviečia žvaigždelė ir Linksmų Kalėdų šešiomis kalbomis. Andrius Sruoginis iš New Yorko paskaitė John Milton eilėraštį On Christ's Nativity anglų kalba. Kalėdinių giesmių pynę pagrojo 10 pačių jauniausių mokinių orkestrėlis. Elena Šulcaitė iš Vokietijos padeklamavo Roberto Prutz eilėraštį Heilige Nacht vokiečių kalba. Devynių mergaičių chorelis dainavo apie Baltą mišką ir Baltas Kalėdas. Trylikos muzikantų orkestras pagrojo kalėdinių giesmių potpourri. Galingai skambėjo visų giedama — O džiaugsminga, išganinga ta Kalėdų skaisti diena.

Kun. Fr. Skėrys dėkojo Kuratorijos valdybai už pavyzdingą gimnazijos reikalų tvarkymą, mokyt. Bronei Lipšienei — už gražų veikalą, Gabijai Diavaraitei — už jo inscenizavimą, vaidintojams už gabų vaidinimą, muzikos mokyt. Arvydui Paltinui — už kruopštų ir kantrų mokinių išlavinimą giedoti bei groti, virėjoms ir jų vadovei Eug. Lucienei — už gausių ir skanių lietuviškų valgių pagaminimą, mokiniams — už salių sutvarkymą, namų prižiūrėtojui A. Sidarui bei s a v a n oriškiems talkininkams Stasiui Šimkui ir Bernardui Budreikai — už įvairiopą pagalbą įrengiant sceną ir kt. darbus, živilei Grodbergienei — už aplinkraščio pagaminimą ir išsiuntinėjimą, prašant aukų Kalėdų eglutei, ir ypač aukotojams ir mokinių tėvams bei kitiems geradariams, įgalinusiems suruošti šią šventę.

Kalėdų seniu buvo persirengęs mokinys Aidas Palubinskas iš Kalifornijos. Jis dviračiu įūžė į salę. Pasakojo buvęs net Sibire ir tik perestroikos dėka per Vilnių galėjęs atvykti į gimnaziją kūčioms. Tuoj griebėsi skaityti didžiulę proklamaciją, kurioje buvo surašyti mokinių ir mokytojų geri ir blogi darbai. Kitais metais Kalėdų senis būdavo labai piktas, smarkiai bardavosi, dėl ko tekdavo daugeliui ir raudonuoti, ypač kai būdavo atskleidžiamos jų daugiau ar mažiau žinomos ydos. Šiemetinis senis buvo geresnis. Visi maži vaikai ir mokiniai gavo didelius maišus, pilnus šokolado, saldainių, sausainių, riešutų, vaisių ir kitokių skanumynų.

Atsiėmę dovanas, visi išsiskirstė. Kai kurie mokiniai dar tą patį vakarą išvažiavo su tėvais namo, kiti nuskubėjo ruoštis rytdienos kelionei po Europą arba skristi į JAV-bes bei Kanadą ar kitur. Romuvos sodyba ištuštėjo iki sausio 10, kai vėl visi sugrįš pailsėję bei pakeliavę ir pilni įspūdžių.

Du Vasario 16 gimnazijos mokiniai sutiko Naujuosius Metus Australijoje, dalyvaudami VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese. Rimas Čuplinskas iš Toronto atstovavo Kanados, o abiturientas Klaus Žulys — Vokietijos lietuvių jaunimui.

Su jais kartu į Australiją buvo išskridę ir stud. Tomas Bartusevičius, Rimanta Gumuliauskas, dipl. matematikas Kęst. Ivinskis, stud. Melanie Mikalauskaitė ir mokyt. Raimonda Šreifeldaitė taip pat atstovavusi Vokietijos lietuvių jaunimą.

J. L.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMĄ**

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerių ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

K a i n o s ž e m o s — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur Street, Brockton, MA. 02402. Telefonas (617) 586-7209.

MINĖS LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO SUKAKTĮ

Vasario 16 d. 10 val. 30 min. Massachusetts gubernatūros (State House) Hall of Nurses įvyks Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 70 metų sukaktuvių iškilmės. Iškilmėms vadovaus valstybės atstovas William Glodis.

Visi Massachusetts lietuvių organizacijų atstovai kviečiami dalyvauti.

Po to, 11 val. ryto bus iškelta Lietuvos trispalvė ties gubernatūra. Dvyliktą valandą Lietuvos vėliava bus iškelta Bostono rotušės aikštėje.

Kadangi šiais metais sueina 70 metų nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo visi kviečiami dalyvauti šiose reprezentacinėse iškilmėse.

Pagrindinis Vasario 16 d. minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 21 d. So. Bostono lietuvių piliečių draugijos pagrindinėje salėje. Programos pradžia — 3 val. p. p. **(amb)**

• **Vasario 16 minėjimas** Lawrence, Mass. įvyks sekmadienį, vasario 21 d. St. Pranciškaus parapijos salėje.

AUDINIŲ IR MEZGINIŲ PARODA

Jono Stundžios iniciatyva, bus suruošta lietuvių liaudies audinių ir mezginių paroda š. m. vasario 1-11 d. d. Heritage State Park, Jackson ir Canal St., Lawrence, Mass. Priėmimas su vaišėmis įvyks šeštadienį, vasario 6 d. Lankymosi valando tarp 9 ir 5 kasdien.

MINTYS METŲ SAVARTOJE

Laisvės Varpo sausio 3 d. laida buvo skirta praėjusių metų veiklos apžvalgai ir naujų metų planams bei darbams. Programos vedėjas Petras Viščinis vedamajame nurodė labai reikšmingais įvykiais tėvynėje platų Lietuvos krikščionybės sukakties, Maironio ir Šimkaus sukakčių minėjimus, o taip pat rugpjūčio 23 d. demonstracija Vilniuje. Išeivijoje taip pat daug padaryta, iškeliant laisvojo pasaulio akyse Lietuvos reikalą krikščionybės sukakties pagrindu, bet permažai dėta pastangų Vilniaus arkivyskupijos įjungimo į Lietuvos bažnytinę provinciją reikalu, Vilniaus katedros grąžinimo klausimu, krikščionybės sukakties išpopuliarinimo reikalingumu lietuvių parapijose per pamaldas, kurios laikomos ne lietuvių kalba. Dar mažiau dėmesio kreipta į Maironio ir Šimkaus sukakčių minėjimą. Kritiškai vertinant praeitį, reikia įtempti jėgas konkretiems ateities darbams, kurių artimiausias — tai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 70-ties metų sukakties minėjimas. Jo pagrindu būtina grąžinti į darbą Lietuvos labui mūsų antrąją ir trečiąją kartą, o taip pat galimai plačiau iškelti Lietuvos reikalus šio krašto spaudoje, televizijoje ir radijo tarnyboje. Nauji metai — tai naujas lapas, kurį reikia užpildyti.

NAUJI METAI, SENI RŪPESČIAI

Vienintelė viešo greito susižinojimo priemonė ir jungtis Bostono ir apylinkės lietuviams yra Laisvės Varpo sekmadieninės radijo programos lietuvių ir anglų kalba, bet jų išlaikymas nėra lengvas reikalas. Tas programas perduodant iš komercinės radijo stoties, susidaro didelės išlaidos, o pajamos yra ribotos, nes apmokamų skelbimų lietuviai nėra linkę duoti, klausytojų tik maža dalis savo įnašais prisideda prie neišvengiamų išlaidų padengimo. Atskirą problemą sudaro dar programos vadovybės ir talkininkų klausimas.

Ligšiolinis vedėjas nuo 1976 m. pradžios ieško jaunesnio pavaduotojo, bet toks neatsiranda. Tuo būdu nauji metai sutikti senais rūpesčiais. Tai atskleista Laisvės Varpo sausio 3 d. laidoje, kviečiant visus į talką darbu ir pinigu..

Šiemet siekiama sustiprinti nuo seniai puoselėjamą mintį, kad klausytojai skirtų už kiekvieną programą po vieną dolerį, taigi, 52 dolerius kiekvienais kalendoriniais metais. Šia prasme gražią pradžią sudarė V. C. Kazakaičių šeima iš So. Bostono ir Viktoras Mathieu iš Bristol, R. I., prisiuntę programos reikalams po 100 dol. Pažymėtina, kad Viktoras Mathieu yra prancūzas, vedęs lietuvę ir tapęs uoliu lietuviškų reikalų rėmėjas.

Jei atsirastų bent 200 klausytojų, kurie panašiu būdu įsijungtų į Laisvės Varpo išlaikymą, tai finansinė problema būtų išspręsta. O palengvėjus finansiniams reikalams, tikriausiai lengviau būtų surasti jaunesnių talkininkų ir eventualių programos vedėjo pavaduotojų.

Mūsų visluomenėje, o ypač jaunesnėse kartose vis stipriau įsigalint dėsniui, kad vengiama atitinkamai neapmokamo darbo, beveik neįmanoma surasti žmogų, kuris apsiimtų rūpintis programos paruošimu ir sudarymu lėšų, reikalingų programos išlaikymui, kaip tai yra ligi šiol Laisvės Varpo veikloje.

KOMP. J. GAIDELIO MIRTIES MINĖJIMAS

Sausio 6 d. sukako 5-ri metai, kai mirtis pakirto komp. Juliaus Gaidelio gyvybę, jam einant 74-sius metus. Jo vesto Šv. Kazimiero parapijos choro Brocktone rūpesčiu toji sukaktis paminėta sausio 10 d. Minėjimas buvo trijų dalių: speciali programa Laisvės Varpo laidoje, Šv. Mišios už mirusiojo sielą Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje ir tuoj po pamaldų salėje po bažnyčia iškilmingas susirinkimas su menine programa.

Laisvės Varpo laidoje programą apie komp. Julių Gaidelį paruošė Petras Viščinis. Jis išryškino komp. Juliaus Gaidelio šakotą, gausią ir įvairią kūrybą, jo veiklą su chorais ir kitais dainos vienetais, kaip kvartetai, sekstetai ir oktetai, jo darbą su jaunimu, mokant jį muzikos ir skatinant pastebėtus talentus siekti meno aukštumą. Visose šiose srityse vargiai rastumė kitą kompozitorių, kuris prilygtų komp. J. Gaideliui. Jis sugebėjo suderinti savo kūrybinį talentą su praktiška veikla, reikalinga gyvajai lietuvybei stiprinti ir ugdyti. Nuo 1951 m. jis dirbo be pertraukos su įvairiais dainos vienetais iki mirties 1983 m. sausio 6 d. Jo netekimas yra didelis nuostolis visai mūsų išeivijai, kurios pavyzdingu atstovu jis buvo, neužmiršdamas priesaikos gimtajai žemei, kai ją palikome raudonojo siaubo grėsmėje. Jam mirus pritilo jo vesti dainos vienetai: Šv. Kazimiero lietuvių parapijos mišrus choras ir Bostono vyrų sekstetas, su kuriais jis paruošė daug dainų, surengė daug koncertų, aplankė daug lietuvių kolonijų.

Komp. Juliaus Gaidelio kūrybą apibūdino komp. Jeronimas Kačinskas, iškeldamas jo originalumą, kūrybos įvairumą ir gausumą, dramatišką atspalvį. Šalia sunkesnių ir komplikuotesnių darbų komp. Julius Gaidelis paliko eilę lengvesnio pobūdžio kūrinėlių, pritaikintų publikos skoniui ir jo vestų dainos vienetų pajėgumui atlikti tuos kūrinėlius.

Operos solistė Daiva Mongirdaitė ir pianistas Dr. Saulius Cibas įdomiai ir gyvai nupasakojo, kaip komp. Julius Gaidelis pastebėjo jų talentus, ragino juos plėtoti ir visokeriopai padėjo jiems kelyje į pasiektą lygį. Sol. Daiva Mongirdaitė pabrėžė, kad ji abejojo — mokytis dramos ar dainavimo? Komp Julius Gaidelis įtikino ją, kad ji pasuktų dainininkės keliu. O pianistas Dr. Saulius Cibas pasakojo, kaip po aštuonerių metų darbo su komp. Julium Gaideliu jis gavo kompozitoriaus patarimą stoti į konservatoriją, kaip konservatorijoje profesoriai stebėjosi jo atsineštą aukšta technika, kaip komp. Julius Gaidelis įkvėpė jam meilę muzikai.

Visa programa buvo perpinta komp. Juliaus Gaidelio kūrybos pavyzdžiais, atliktais jo vesto Bostono vyrų choro, Chicagos lietuvių operos, Dainavos ansamblio, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choro. Kiekvienas muzikos įtarpas buvo pritaikintas tekstui, kuris lietė vieną ar kitą komp. Juliaus Gaidelio veiklos sritį.

Šv. Mišias už komp. Juliaus Gaidelio sielą atnašavo ir pamokslą apie jį pasakė klebonas kun. Petras Šakalys, kurio vedamos parapijos vargonininku ir choro vedėju buvo komp. Julius Gaidelis 13 metų (1969-1982).

Iškilmingame susirinkime kalbėjo LB Brocktono apylinkės pirmininkas Stasys Eiva. o meninę programą atliko Mary Crowley vedamas Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras ir Daivos de So Pereira vedamas Bostono vyrų sekstetas.

IŠEIVIŲ KŪRĖJŲ DARBAI LIETUVOJE

Laisvės Varpas pranešė, kad bostoniškių rašytojų Stasio Santvaro ir Antano Gustaičio eilėraščiai buvo įtraukti į lietuvių išeivių poezijos rečitalį, kurį gruodžio pabaigoje Meno Darbuotojų Rūmuose Vilniuje atliko akt. Laimonas Noreika. Tame rečitalyje buvo skaitomi 12-kos lietuvių išeivių poetų eilėraščiai. Šalia minėtų į rečitalį dar buvo įtraukti Bernardo Brazdžionio, Jono Aisčio, Kazio Bradūno, Henriko Radausko, Henriko Nagio, Liūnės Sutemos, Vilijos Bogutaitės, Alfonso Nyko-Niliūno, Jono Meko ir Algimanto Mackaus eilėraščiai.

Vilniuje surengtas taip pat komp. Jeronimo Kačinsko kūrinių koncertas.

ŠAULIŲ LEIDŽIAMAS ŽENKLAS

Naujosios Anglijos šaulių Trakų rinktinės valdyba nutarė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 70-ties metų sukakties proga išleisti ant vokų lipdomą ženklą; kurio projektą paruošė dail. Julius Špakevičius. Ženklo viršuje bus skaitlinė 70, o jos apačioje — Lietuvos trispalvė, kurios viename šone šaulių ženklas, o kitame — Vyčio kryžius. Prie ženklo išleidimo išlaidų padengimo lygiomis prisidės rinktinė su trimis kuopomis: Martyno Jankaus kuopa Brocktone, Dr. Vinco Kudirkos kuopa Worcesteryje ir Jono Vanagaičio kuopa Bostone. Rinktinės pirmininku yra Algis Zenkus iš Websterio, prie Worcesterio.

PARAPIJOS SUKAKTIS

Šv. Kazimiero lietuvių parapijai Brocktone šiemet sukanka 90 metų. Toji sukaktis bus paminėta balandžio 24 d. Minėjimas bus dviejų dalių: 4 val. po pietų iškilmingos Šv. Mišios, o 6 val. vakaro banketas salėje po bažnyčia.

RENGINIAI

• **Kovo 6 d.** So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos patalpose tradicinė Kaziuko mugė, rengiama Baltijos ir Žalgirio skautų tuntų.

• **Kovo 13 d.** So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėje Laisvės Varpo pavasarinis koncertas, kuriuo minima Laisvės Varpo veiklos 34-rių metų sukaktis ir Lietuvių Fondo veiklos 25-rių metų sukaktis. Programą atliks sol. Birutė Vizgirdienė iš Los Angeles ir sol. Ričardas Daunoras iš Vakarų Vokietijos, a k o m panuojant pianistui Dr. Sauliui Cibui iš Bostono.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI remia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių, IRS Cert. No. 51-0172223.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N. Y. 11421

ŠALFAS S-gos darbų apžvalga

Br. Keturakis

Dažnai spaudoje skaitome paskirų organizacijų metines veiklos apžvalgas ir detalesnį atliktų darbų aprašymą. Tai teisinga ir būtina pareiga duoti atskaitomybę ir jausti atsakomybę, įrodant kiek pažengta pirmyn, kaip bendrauta su visuomene ir pačios s-gos nariais.

Ligšiolinė sąjungos veikla, jei tai galėtumėm tikrąja to žodžio prasme pavadinti, remiasi sporto klubų atstovų metiniais suvažiavimais, metinėmis sporto žaidynėmis ir retkarčiais paskirų klubų varžybiniu bendravimu.

Jau greit sueis pilnas dešimtmetis, kai prie PLB, JAV ir Kanados Bendruomenių yra kviečiami sporto atstovai, su vicepirmininkų titulais. Jų paskirtis - pateikti veiklos planą, atitinkantį sąjungos tikslams ir ieškoti artimesnių ryšių ir aktyvaus kooperavimo tarp Bendruomenės padalinių, įsakmiai diegiant sporto vaidmens fizinio lavinimo svarbą visuose išeivijos sluoksniuose, o ypač priaugančioje kartoje.

Deja, šie asmenys neparodė jokio aktyvumo. Nesistengė nei pati Centro valdyba, nei LB viršūnės pareikalauti ir duoti reikiamų nurodymų, todėl ligi šiai dienai tas laikotarpis yra lygus nuliui.

Praeitame suvažiavime, 1987.X.30 Clevelande, štai kas paaiškėjo. JAV LB Krašto taryba yra paskyrusi 2000-3000 dol. ŠALFAS-gai, bet tų pinigų niekas ligi tos dienos neatsiėmė. Žymus LB pareigūnas pabrėžė, kad pinigai bus atiduoti tada, kai bus pristatytas įrodymas kam jie bus panaudoti.

Praėjo JAV LB Krašto tarybos suvažiavimas, kuris spaudoje buvo gana išsamiai aprašytas, bet ten nei puse sakinio nebuvo užsiminta apie esamo sporto vadovo darbus, nes jis ten nebuvo ir pilnus 4 mėnesius, kaip suvažiavime išsireiškė, su jais (LB valdyba) ryšio neturi. Sąjungos suvažiavimuose šie svarbūs klausimai niekada nebuvo rimčiau svarstomi, nes pati CV-ba ir Sporto klubų atstovai lyg ir patenkinti ta padėtimi, o iš LB-nės vyriausybės nereikalauta konkretesnių įsipareigojimų.

Nuolatinis liaupsinimasis spaudoje, kad sąjunga atlieka didelį tautiškumo darbą, neatitinka realybei. Daugumoje metinių žaidynių, kurių sudėtin įeina atidarymo ir uždarymo trumpas iškilmingesnis aktas, kurio metu turi būti giedamas Lietuvos himnas, sukalbėta malda (man asmeniškai prašant kun. Vyt. Bagdanavičius paruošė pavyzdį, kurį persiunčiau buvusiam S-gos pirm. Pranui Berneckui), jau kelinti metai kaip užmiršta. Lietuvišką žodį išgirsti žaidynių metu tapo retenybė.

Šiemet jau pravestos 37-sios metinės pirmenybės, plius 1978 ir 1983 m. Pasaulio Lietuvių Žaidynės ir per tą laiką krepšinio teisėjams (amerikiečiams ir kanadiečiams) išleista nemažiau kaip 30,000 dolerių. Nei sąjunga, nei krepšinio komiteto vadovai nesiėmė pastangų paruošti, nors prieauglio klasėms, savuosius teisėjais.

Daugelį kartų prieš metinius suvažiavimus CV-ba buvo raginama pakeisti trafaretinę darbotvarkę ir atidžiau panagrinėti veiklos silpnumus, bet viskas praėjo negirdomis. Atvežti ir išleisti į aikštes ar sporto sales dalyvaujančius, kurie metų bėgyje turėjo vos kelioliką treniruočių - įskaitant kai kurių čigonišką aprangą, ką drįsome net Sporto Apžvalgoje patalpinti - yra tikras nuosmūkio ir apsileidimo pavyzdys.

Šitokia būklė tęsiasi daugiau kaip 20 metų ir mūsų nerangumas jau tiek įsišaknijo, kad net suvažiavimuose atstovai (keletas) pareiškė: "Reikia džiaugtis, kad dar taip yra!"

Čia drįstu pridėti, kad graudu ir skaudu matant, pergyvenant ir spaudoje skaitant apie mūsų 'iškilumą' ar pačios organizacijos 'veikimo naudą'. Sąjunga ne gyvuoja, bet tik egzistuoja. Tai, ką nūdien atsiekėme administraciniame susitvarkyme ir varžybinėje plotmėje, išskyrus keletą paskirų sportininkų, 90% visi darbai ir užmojai, kurie net nepradėti ar paskelbti buvo, niekur nėra įgyvendinti.

Per paskutiniuosius 8 metus, darbščių redaktorių ir bendradarbių pastangomis išleista tikrai pasigėrėtinos vertės knyga "Išeivijos Lietuvių Sportas". Tai ypatingai svarus spaudos indėlis į visos išeivijos, kartu ir Lietuvos, istoriją. Čia darbavosi tik keliolika žmonių, o ką visi kiti veikė?! Nejaugi metinėmis ar PLŽ žaidynėmis mūsų darbai prasideda ir baigiasi? Tikrenybėje taip yra ...

Štai 1983 m. II-se PL Sporto Žaidynėse prisiregistravo virš 1100 dalyvių, keletas 'naujų klubų' net Žalgirio vardu, o vos po 3-4 mėnesių, metiniame suvažiavime, jų beliko nepilni 600. Kur jie dingo? Ir ko jie ieškojo tose žaidynėse?! Tai gausus būrys sukeliantis džiaugsmą, kad tiek susidomėjimo sporto renginiu, bet aikštėse ir salėse jų rezultatai apgailėtinai silpni.

Ir taip mes slenkame pavėjui, ir gana dulkėtu keliu, teisindami save neturėjimu tinkamų sąlygų. Bet kokios sąlygos buvo pusiau išbadėjusiame stovykliniame gyvenime, persikėlus į JAV ir Kanadą, kai pirmasis dešimtmetis su mažu kaupu ir šiandien dar prašoka daugumos lengvosios atletikos, stalo teniso, net ir krepšinio vadinamą klasę. Per tiek metų turėjome prisiauginti jau net tris kartas sportininkų, įskaitant paruošimui maksimalų skaičių - 10 metų. Deja, pas mus to veik nematyti.

Visos kultivuojamos sporto šakos turi savo komitetus, kurie privalo rūpintis pajėgesne veikla, bet jie skelbia tik kalendorines datas ir programą, o rezultatai dažniausiai nutylėti, arba banalūs palyginimai: "gerai pasirodė, verti dėmesio, vidutinio lygio, ir pan.".

Apie tautinį, sportinį ir lietuviškų apraiškų auklėjimą kalbėti net neįmanma, nes sporto klubai (daugumoje) metiniuose susirinkimuose, apart naujos valdybos rinkimų, jokių klausimų šioj plotmėje nesvarsto. Lygiai ta pati situacija Sąjungos metiniuose suvažiavimuose.

ŠALFAS-gos pagrindiniai siekimai, apibrėžti statute, ligšiolinėje veikloje mažai pasireiškė. Auklėjimas, drausmė ir tautinio kooperavimo pradai su kitomis jaunimo organizacijomis apleista. Dabartinė fizinio lavinimo ir varžybinė samprata, jos įvertinimas, PLB-nės padaliniuose miglotai aiškinama.

Gerai apgalvotas abipusis suartėjimas ir teisingos linkmės nustatymas palengvintų šių užmojų greitesnį įgyvendinimą. Ilgametė patirtis įsakmiai rodo, kad daugelio sporto šakų lygis smarkiai krito. Tai yra pasėka stokos trenerių-vadovų ir sportininkų asmeniško atsidėjimo siekiant pažangos. Racionali kelių metų planavimo programa ir kadrų paruošimas-apmokymas, palaipsniui gali tai išlyginti. Kito kelio nėra - ir nebus. Tą vaizdžiai įrodo ilgametė visuomeninė veikla. Išbristi iš nuosmūkio nėra taip lengva, bet įmanoma. Šalia įvairių planavimų išvykoms - kurios irgi yra reikalingos, jei atitinka mūsų tautinius ir varžybinius uždavinius - visos sąjungos programa ir suartėjimas su LB-nės vadovybės siekiais(kurių tarpe yra ir sprotiniai reikalai), neatidėliojant privalo būti išsiaiškinta.

• **JAV LB Kultūros taryba**, vadovaujama Ingridos Bublienės, sukaktuvinius Lietuvos Nepriklausomybės metus yra pasiryžusi atžymėti informacinio veikalo apie Lietuvą anglų kalba išleidimu ir rašyt. Ant. Škėmos veikalo "Awakening" (Pabudimas) pastatymu šio krašto scenoje. Veikalas liečia partizaninio karo laikotarpį Lietuvoje. Knygos paruošimas spaudai eina prie galo, o dėl veikalo pastatymo dabartiniu metu vyksta pasitarimai su aktorium Arūnu Čiuberkiu ir jo vadovaujama amerikiečių teatralų grupe New Yorko mieste.

Prie Domo Cesevičiaus (1902-1986), paskutiniojo Lietuvos Tautininkų Sąjungos pirmininko kapo Lietuvoje, kurį prižiūri jo sesuo, atsiuntusi šią nuotrauką Vl. Žilinskui.

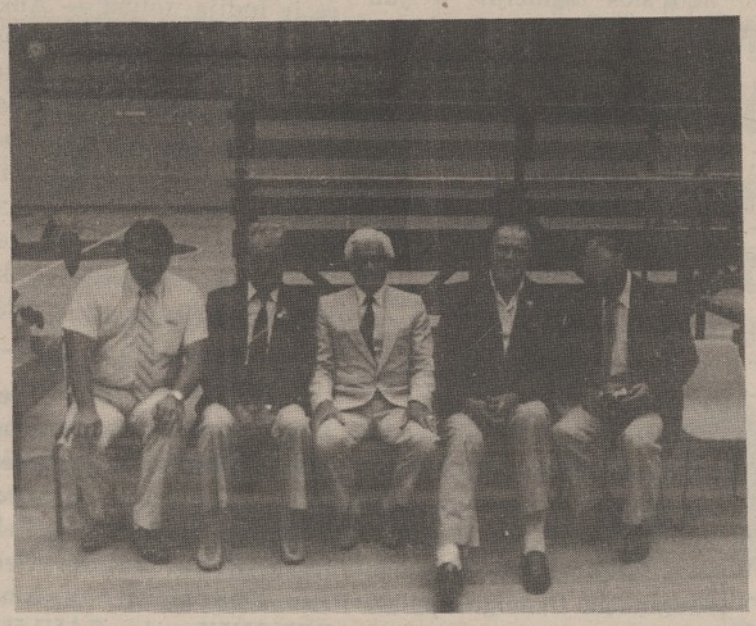

ALFAS garbės nariai: H. Šutas, A. Laukaitis, J. Jonavičius, L. Baltrūnas ir dr. L. Petrauskas.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ą

MATAS REALTORS
505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530
RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas
JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ, ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

LB RINKIMAI MICHIGANO APYGARDOJE

1988 m. balandžio mėn. 9-17 dienomis visoje Amerikoje vyks JAV Lietuvių Bendruomenės XII-sios Tarybos rinkimai.

Michigano valstijoje rinkimus praves JAV LB Michigano apygardos rinkimų komisija, kurią sudaro: pirmininkė Gražina Kriaučiūnienė, 1816 Tecumseh River Drivė, Lansing, Mi. 48906, tel. (517) 321-0091 ir narės — Mėta Ligus ir Linda Berathy, abi iš Lansingo.

Kandidatus į JAV LB XII-tąją Tarybą gali siūlyti ne mažiau kaip 10 JAV LB Michigano apygardoje gyvenančių lietuvių. Visi jie pasirašo ir nurodo siūlomo kandidato vardą, pavardę, užsiėmimą, kokias pareigas ėjo ar eina JAV Lietuvių Bendruomenėje, jo adresą bei telefoną ir prijungia raštišką sutikimą. Kandidatus galima siūlyti ir siųsti JAV LB Michigano rinkiminės apygardos pirm. p. Gražinai Kriaučiūnienei iki 1988 m. vasario mėn. 28 d.

Šį kartą atskirų rinkimų į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą nebus. Kadangi visoje Amerikoje rinksime 60 JAV LB XII-to Tarybos ir tik 50 PLB Seimo narių, todėl kiekvienoj apygardoj daugiausiai balsų gavę kandidatai taps PLB Seimo nariais.

MIRĖ MUZ. BRONIUS ŠLIŽYS

Šv. Antano parapijos vargoninko Stasio Šližio brolis muzikas Bronius Šližys mirė 1987. XII. 7 d. Vilniuje, sulaukęs 67 metus. Mišias už Broniaus Šližio sielą atnašavo sausio 9 d. šv. Antano parapijos bažnyčioje kun. Alfonsas Babonas. Vargonavo ir lotyniškai giedojo velionio brolis muz. Stasys Šližys ir Marius Sajauskas,

Po mišių visi dalyviai buvo pakviesti į parapijos salę pusryčių.

Velionis Bronius Šližys gimė 1920 m. rugsėjo 23 d. Traupio miest. Pirmąsias muzikos žinias įsigijo pas savo tėvą vargonininką. Vargonavo įvairiose vietose. Baigė Kauno Valstybinę konservatoriją. Nuo 1944 m. buvo dėstytojas Šiaulių muzikos mokykloje ir joje išdirbo 38 metus. Buvo dirigentas rajoninėse dainų šventėse, koncertavo įvairiose respublikose. Išėjęs į pensiją persikėlė į Vilnių, kur 1987 m. gruodžio 7 d. mirė.

MIRTYS

1987 m. gruodžio 31 d. atostogaudamas Floridoje staigiai mirė Algimantas A. Astašaitis, sulaukęs 62 metus. Gyveno Troy, Michigan. Po atlaikytų Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje pamaldų sausio 5 d. palaidotas Švento kapo kapinėse.

Sausio 6 d. mirė Pranas Petravičius sulaukęs 59 metus. Po atlaikytų pamaldų šv. Petro parapijos bažnyčioje sausio 9 d. palaidotas šv. Kapo kapinėse.

A. Grinius

LAUKIAME PROF. V. SKUODŽIO IR SEN. D. W. RIEGLE

Š. m. sausio mėn. 31 d., 12 val. Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre Southfielde susitiksime su dviem, mums labai reikšmingais, asmenimis.

Pirmasis — okupuotos Lietuvos kovotojas dėl žmogaus ir religijos laisvės, Vilniuje parašęs studiją apie dvasinį genocidą Lietuvoje, SSSR politinis kalinys, tik prieš keturis mėnesius atvykęs iš okup. Lietuvos, JAV Kongreso Helsinkio komisijos apklausinėjime liudijęs — geologas, prof. Vytautas Skuodis.

Antrasis — gerai pažįsta sovietinę valdymo sistemą, ją kritikuoja, atvirai Washingtone apie tai skelbia perspėdamas, kad sovietų vadų pažadais negalima pasitikėti ir turėti iliuzijų. vienas iš pirmininkų naujai įsteigtos Washingtone Senato Lietuvos Katalikų Religinės Laisvės Grupės; iniciatorius reikalavimo, kad į Vilnių būtų grąžinta vysk. Julijonas Steponavičius; amerikiečių spaudai gerai žinomas, kaip žmogaus teisių ir Pabaltijo valstybių gynėjas, reikalaująs joms laisvės — senatorius Donald W. Riegle.

Detroito ir plačiųjų apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti susipažinime su šiais neeiliniais asmenimis. Bus pareikštas dėmesys, pritarimas ir jų veiklos padėti mūsų tautai įvertinimas.

Susitikimą organizuoja LB Detroito apylinkės valdyba. Programa: 12 val. — susipažinimas, 12:30 val. — pietūs ir pranešimai. Bilietus prašoma įsigyti paskambinus A. Bražėnui tel. 588-5445 arba J. Matekūnui tel. 562-3517. Suaugusiems 10 dol., moksleiviams ir studentam 6 dol. **(j. p.)**

Didžiajam kultūrininkui

A. A.

agr. ANTANUI MUSTEIKIUI,

Detroito Lietuvių Kultūros Klubo pirmininkui, į amžinuosius Namus iškeliavus, žmonai ELENAI ir sūnui VYTAUTUI nuoširdžiausią užuojautą.

Liūdime kartu su Jumis.

Detroito Lietuvių Kultūros Klubas

Šv. Kazimiero lit. mokyklos Clevelande mokiniai atlieka kalėdinę programą...
V. Bacevičiaus nuotr.

FILATELIJA

Nr.1 *Antanas Bernotas*

JAV sausio 6 d. išleido 22 centų pašto ženklą paminėti Georgia valstijos 200 metų sukaktį. Piešiny — apsamonojęs ąžuolas.

Georgia, viena iš pietinių valstybių, guli prie Atlanto į šiaurę nuo Floridos, ir su gretimomis salomis ir įlankomis apima 58,876 kv. mylių plotą. Valstija vardą gavo nuo Anglijos karaliaus George II, kuris 1732 m. pavedė patikėtiniui James Oglethorpe šią sritį kolonizuoti jo vardu. Pradžioje teko kariauti su į šiaurę besiveržiančiais ispanais ir vietos indėnais. Valstija — daugiausia žemės ūkio kraštas: ypač daug auginama medvilnės, žemės riešutų, vaisių ir daržovių. Antroj vietoj eina miško pramonė. Yra ir žemės turtų. Valstija buvo priimta į uniją 1788 m. sausio 2 d. Jos sostinė yra Atlanta miestas su apie 447 tūkst. gyventojų. Kiti didesni miestai yra Savannah ir Columbus.

— — —

ANGLIJA išleido keturių pašto ženklų seriją paminėti princo Andriaus vedyboms, kurios įvyko 1986 m. liepos 23 d. Pašto ženkle parodyti princas Andrius, karalienės Elzbietos antrasis sūnus ir jo žmona Sara.

Anglija, kuri tradiciniai savo pašto ženkluose nuolat vaizduodavo tik valdovus — karalius ir karalienes, paskutiniais laikais nukrypo nuo šios tradicijos ir jau parodo ir kitokius įsidėmėtinus įvykius ir krašto įdomybes.

— — —

LENKIJA praeitą vasarą vykusios Toronte, Kanadoje, tarptautinės filatelijos CAPEX '87 proga, išleido 50 plius 20 zlotų pašto ženklą, kuriuo paminima lenkų naujakuriai kašubai, įsikūrę Ontaria provincijoje.

Kaip "Liet. Enciklopedijoje" randame, kašubai — vakarinių slavų šaka, jau nuo amžių gyveno Pamaryje į vakarus nuo Vyslos, daugiausia Dancigo apylinkėse. Jau nuo seno jie buvo nukariauti vokiečių ordeno ir įjungti į jų valdas. 1466 m. Torunės taika su visu Pamariu atiteko Lenkijai ir išbuvo jos valdžioje iki I-jo Lenkijos-Lietuvos padalinimo. Paskui jų žemes valdė Prūsija ir tik po I Pas. karo, kad ir dalinai, grįžo Lenkijai. Tačiau kiek tų kašubų yra įsikūrę Kanadoje ir nuo kada — nežinoma.

— — —

VATIKANAS praeitų metų pabaigoje išleido aštuonių pašto ženklų seriją, kurioje parodytos popiežiaus Jono Pauliaus II kelionės po tolimus kraštus 1985-86 metais.

Tose savo kelionėse Europoje jis aplankė Prancūziją, Olandiją, Belgiją, Liuksemburgą ir Lichtenšteiną, Azijoje — Singapore ir Indiją, toliau — Australiją, Naująją Zelandiją ir kai kurias salas, ir Pietų Amerikos kelias valstybes. Visuose pašto ženkluose parodytas pats popiežius ir charakteringi krašto vaizdai ir maldininkai. Čia dedame 600 lirų pašto ženklą iš jo kelionės po Indiją.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

LIETUVIAI SUŽAVĖJO FOLK FAIR LANKYTOJUS

Milwaukee's International Institute pašventė 44-tą metinį parengimą lietuviams. Kasmet pagerbimui išrenkama skirtinga tauta — 1987 metai buvo pašvęsti lietuviams. Vietiniai lietuviai: Vyčių 38-oji kuopa, KLUMPES šokėjai ir Amerikos Lietuvių Bendruomenė iš Waukegan/Lake apskričių, prisidėjo prie talkos — surinkti aukas ir padengti išlaidas. Jie visi stojo į darbą! Rezultatai buvo įspūdingi: Lietuviškai scenai pastatė gražią bakužę su stulpine koplytelė — kuri kainavo 5,000 dol. Institutas paaukojo 1,000 dol.

Į šį parengimą 1987 m. lapkričio 20-22 d., per savaitgalį atsilankė arti 62,000 žiūrovų, kurie užsimokėjo už įėjimą, ir keletas šimtų jaunimo be užmokesčio. 5,000 savanorių — pagelbininkų darbavosi visose salėse — tikrai didelė minia žmonių.

Instituto išlaidos turbūt buvo gana didelės. Jie pakvietė iš Kanados Gintaro šokėjus vadovaujamus Ritos ir Juozo Karaziejų — viso apie 50 šokėjų bei muzikantų ir užmokėjo už jų kelionę iš Toronto ir atgal; taip pat už jų nakvynę Mark Plaza viešbutyje, ir už valgį.

Programa atvaizdavo lietuvišką juostą. Visi suvenyrai turėjo Vytį: Vytis ant T-marškinių, žiurstų, segtukų, puodelių, laiškų lapelių ir visa kita... Iš tikrųjų jie pralenkė lietuvius su jų lietuviškumu...

Parengimas užėmė du didelius mūrus, kiekvienas mūras bloko didumo. Viename mūre (pastate) aplink sienas pastatytose budelėse apie 70 tautybių paruošė savo tipingus valgius. Asla apstatyta šimtais stalų. Kitose sallėse pardavinėjo tautinius rankdarbius, ar rodė kaip tie rankdarbiai yra daromi. Lietuviai turėjo stakles ir demonstravo audimą.

Šokių programa buvo Mecca Auditorijoje. Dalyvavo 60 etninių grupių. Vokiečiai turėjo net keturias atskiras regionalines grupes: pačių vokiečių su "um-pa-pa" orkestru, bavarai, švabai ir negirdėti pomeranai. Pomeranai kilę iš Baltijos pamario, kurį valdė anksčiau vokiečiai, o dabar lenkai. Tie kurie išlaikė savo lenkiškumą, žinomi kaip Kašubai, o tos vietos vokiečiai pavadinti pomeranais.

Lietuviai atidarė ir užbaigė visus pasirodymus. Prie Gintaro dar prisidėjo Klumpės šokėjai ir Chicagos Spindulys, gal iš viso apie 100 šokėjų. Jie visi išėjo pro vartus prie bakūžės, gražiai pasipuošę tautiniais drabužiais ir padarė didelį įspūdį. Daugumas žiūrovų nebuvo matę lietuviškų drabužių bei šokių. Kai kurie niekad nematė lietuvių ir nežinojo kur yra Lietuva...

Gintaro šokėja — kolegijnio amžiaus jaunimas: dailūs vyrai ir gražios mergaitės, gerai išmiklinti ir lengvi ant kojų. Jie šoko daugumą programos šokių. Jie taip pat turėjo atskirą pasirodymą. Baigiant parengimą — lietuviai atliko programos užbaigą. Berniukai, kuriuos galima palygint aukštumu su Masai gentės vyrais iš Afrikos, įžengė su Amerikos vėliava išskleista virš galvų, ir juos lydėjo kiti lietuviai šokėjai. Po to, visų tautų šokėjai apsupo lietuvius — tas mane labai sujaudino — ir manau kitus lietuvius, kiek jų ten buvo.

Mane rengėjai irgi paminėjo, kad žiūrovų tarpe, esąs ir Vytautas Beliajus, Mr. Folk Dance U.S.A.

Reikia pareikšti dėkingumą vietos lietuviams, Vyčiams, Lietuvių Bendruomenei ir KLUMPĖS šokėjams — jie atliko sunkiausią dalį šio pasirodymo. Jų našta buvo didžiausia ir sunkiausia. Garbė jiems!

Vytautas Beliajus

IT MAKES A LOT OF SENSE TO SAVE AT AMERITRUST.

- **Your money grows.**

	RATE	YIELD*
MMDA	5.45%	5.588%
6-Month Certificate	6.80%	6.916%
12-Month Certificate	7.25%	7.450%

Our rates make AmeriTrust savings plans a great investment in today's mixed economic climate.

*Rates effective as of January 5, 1988. MMDA rate and yield shown for accounts with balances of $25,000 or more. 12-month yield based on monthly compounding for balances of $5000 or more.

- **Your money has choices.**

Select from a wide variety of guaranteed savings plans. CDs with maturities you set yourself — from 7 days to 8 years. Money market accounts. Savings accounts.

- **Your money is easy to manage.**

All of your AmeriTrust savings can be summarized in one easy-to-read monthly or quarterly statement.

- **Your money is safe.**

FDIC insurance, plus AmeriTrust's 93 years of helping people save money, means your money can't be safer anywhere.

See how easy it is to open and manage an AmeriTrust savings plan. Ask us at any of our 140 AmeriTrust offices to help you make some sense out of your savings.

Substantial interest penalty for early withdrawal from certificates of deposit.

AmeriTrust® Member FDIC

AmeriTrust Company National Association

Now, more than ever.

Lietuvių sodybos vedėja D. Čipkienė dėkoja skautėms ir skautams, atlikusiems kalėdinę programą sodybos gyventojams — pensininkams. V. Bacevičiaus nuotr.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• VASARIO 13 D. Pilėnų tunto tradicinis blynų balius.

• VASARIO 14 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo šventė. Rengia ALT Clevelando skyrius ir LB Clevelando apylinkė.

• VASARIO 21 D. 1988 m. Lietuvių Namų akcininkų metinis susirinkimas.

• VASARIO 28 D. Taupos kredito kooperatyvo narių metinis susirinkimas.

• BALANDŽIO 9 D. Kultūrinių darželių draugijos koncertas.

• BALANDŽIO 16-17 D. Atitininkų šventė. Šeštadienį, balandžio 16 d. koncertas.

• BALANDŽIO 30 D., šeštadienį, Lietuviškos skautybės Fondo vakaras Lietuvių Namuose.

• SPALIO 8 D. Pabaltiečių vakaras. Rengia ALT, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

A. A.

MARCELINUI ŽITKUI

mirus, jo žmonai AURELIJAI ŽITKUVIENEI ir visiems artimiesiems, nuoširdžią užuojautą reiškia.

Nijolė ir Algis
Rukšėnai

A. A.

MIKALOJUI NAUMANUI

mirus, jo žmonai ONAI, dukrai GENOVAITEI ir žentui ALBINUI KARSOKAMS, anūkams RITAI, ALGIUI, KĘSTUČIUI ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Žalgirio Šaulių Kuopa

A. A.

MIKALOJUI NAUMANUI

mirus, jo žmonai ONAI, dukrai GENOVAITEI KARSOKIENEI bei artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Aleksandra, Julius ir Bronius
Kazėnai

Taupa

- Lithuanian Credit Union
- Lietuvių kredito kooperatyvas

ĮSIKŪRĘS NUOSAVUOSE NAMUOSE
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

DARBO VALANDOS: antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 9:00-3:00 p. p., penktadieniais nuo 9:00-6:00 v. v.

SEKMADIENIAIS: nuo 11:00 iki 12:00 val. dienos, Dievo Motinos parapijos patalpose — 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119.

MOKAME ĮKŠTESNIUS NUOŠIMČIUS UŽ:
- Taupymo sąskaitas
- Certifikatus
- IRA
- Čekių sąskaitą
- Pensijų čekių sąskaitą (Direct Deposit acct.)

SKOLINAME GERIAUSIOMIS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOMIS:
- Asmeniniams reikalams
- Automobilių pirkimui
- Namų remontui (Home equity)
- Namų pirkimui (Mortgages)

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
Parduodame pinigines perlaidas (money orders), traveler's cheques, priimame telefono, elektros, šildymo ir vandens sąskaitas.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI $100.000

Mūsų tikslas — ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS
Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
$ 100,000.00
PASKOLOS TEIKIAMOS:
▪ namams pirkti,
▪ rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
▪ namų remontams,
▪ kvalifikuotų studentu mokslui
Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings
Pagrindinis skyrius
798 East 185th Street, Cleveland, Ohio
Telefonas: 481-3008
DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.
Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.
Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.
MEMBER FSLIC Federal Savings & Loan Insurance Corp. Your Savings Insured to $40,000

• **Rita Rydelytė,** Irenos ir Edwardo Rydelių duktė Clevelande, gavusi Bachelor of Science in Allied Health laipsnį George Washington Universitete, Washingtone, baigė mokslus magnum cum laude Physician Associate Programoje. Ji persikėlė gyventi į Greensboro, No. Carolina, kur pradėjo dirbti su Carolina Kidney Associates, internal medicine inkstų specialybėje.

MIRĖ MIKALOJUS NAUMANAS

Sausio 14 mirė Clevelando kolonijos gyventojas Mikalojus Naumanas, palikęs liūdesyje žmoną Oną ir vienturtę dukterį Genovaitę Karsokienę su šeima.

M. Naumanas gimė 1900 vasario 19 Baltgudijoje, Minsko apylinkėje. Jaunystę praleido Rygoje. 1918 atvyko į Kauną. 1919 sausio mėnesį buvo vienas pirmųjų valdininkų Finansų ministerijoje, kurioje dirbo iki 1941 metų. Buvo apdovanotas Lietuvos Nepriklausomybės dešimtmečio medaliu ir DLK Gedimino IV laipsnio ordenu.

1941 pasitraukė su šeima į Vokietiją, o 1951 su žmona ir dukros šeima emigravo į JAV. Iki 1970 gyveno Reading, Pa., o vėliau įsikūrė Clevelande, kur jau nuo 1957 gyveno duktė Genovaitė Karsokienė su šeima.

Buvo pavyzdingas kolonijos lietuvis, lankė su žmona visus parengimus ir rėmė aukomis visas lietuviškas organizacijas.

Palaidotas pirmadienį, po šv. Mišių Dievo Motinos šventovėje, Visų Sielų kapinėse.

Dirva ir Tėvynės Garsai reiškia gilią užuojautą našlei Onai Naumanienei, dukteriai ir žentui Genovaitei ir Albinui Karsokams ir vaikaičiams — Ritai, Algiui ir Kęstučiui.

MIRĖ ILMARA GULBINSKIENĖ

Los Angeles mieste sausio 15 dieną mirė Ilmara Gulbinskienė, 1983 m. mirusio visuomenininko, spaudos fotografo Antano Gulbinsko žmona.

Ilmara Gulbinskienė gimė 1904 Kėdainiuose, buvo mokytoja. Clevelande gyveno jos brolis Jurgis Pėteris, kuris vėliau išsikėlė į Los Angeles ir ten mirė.

Netekusios savo mylimos motinos, liūdi dukterys Milda Lenkauskienė ir Nijolė Grakauskienė su šeimomis.

Milda ir dr. Edm. Lenkauskai su dukterimis išskrido į Los Angeles.

Tėvynės Garsų radijas ir Dirva Lenkauskų ir Grakauskų šeimoms reiškia gilią užuojautą.

TAUTYBIŲ TARNYBOS CENTRO BALIUS

Sausio 30 Standard Oil bendrovės naujųjų rūmų banketų salėje įvyks gražus Tautybių tarnybos centro balius, kuriame Plain Dealer dienraščio leidėjui Thomas Vail bus įteiktas Aukso Vartų žymuo.

Lietuviai, norį šiame baliuje dalyvauti, prašom kreiptis pas Tautybių tarnybos centro egzekutyvinį direktorių Algį Rukšėną (tel. 781-4560) arba pas J. Stempužį (tel. 382-9268). Bilietai asmeniui 100 dol. Vakariniai drabužiai.

ROŽINIO PROCESIJA

Ateinantį šeštadienį, sausio 23 dieną, 1 val. p. p. Katalikų vyrų apaštalavimo sąjunga ruošia 6-tą Rožinio procesiją atlyginimui už viešą nusikaltimą

Abortus,

nuodėmę, kuri šaukiasi į dangų keršto. Politinė akcija yra svarbi, bet vieša malda yra svarbesnė.

Procesijos tvarka:

1 valandą — dalyviai renkasi Kardinolo Mindszenty aikštėj (East 12 ir Lakeside Avenue). 1:15 procesija pradedama į Public Square kalbant Rožinį.

1:45 atvyksta į Public Square. Procesijos ir Rožinio pabaiga.

Vyrų apaštalavimo Sąjunga, 6585 Mandalay Dr., Cleveland, Ohio 44130.

Daugiau informacijų norintieji skambina 884-9070 arba 842-2167. Visi katalikai kviečiami procesijoj dalyvauti. (Sk.)

PLB Kultūros kongreso rengimo komisija, kuriai pirmininkauja Milda Lenkauskienė, sausio 10 d. Clevelande suruošė informacinį susirinkimą, supažindinti su kongreso ruoša. Prie stalo sėdi iš kairės: D. Staniškienė, pirm. M. Lenkauskienė, programos koordinatorius Pr. Joga ir J. Stempužis. Stovi: E. Stepas, M. Blynas, V. Rociūnas ir V. Čyvas. V. Bacevičiaus nuotr.

PRAŠO PARAMOS

Clevelando miesto meras George Voinovich ir miesto planavimo komisija, artimai bendradarbiaujant su Clevelando kultūrinių darželių federaciją, kuriai priklauso 23 tautybės, įskaitant ir lietuvius, nutarė atnaujinti kultūrinius darželius Rockefeller parke. Darbai jau yra pažengę.

Clevelando LB apylinkės valdyba perėmė atsakomybę už lietuvių kultūrinio darželio veiklą ir jo reikalams sudarė komitetą: pirm. V. Apanius, vicepirm. K. Šukys, ižd. V. Staškus, sekr. J. Taorienė, kult. reikalų vedėja S. Šukienė, inf. vedėjas J. Stempužis.

Komitetas prašo organizacijas ar pavienius asmenis įstoti į kultūrinio darželio draugiją nariais (mokertis 10 dol. metams) ar prisidėti auka.

Pinigus siųsti: Taupa kredito kooperatyvas, P. O. Box 19387, Cleveland, Oh. 44119, Lietuvių kultūrinio darželio sąskaiton 382.

• **Žalgirio šaulių kuopa** Clevelande, per ižd. Henriką Belzinską, Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. su linkėjimais sėkmės 1988 metuose. Ačiū.

PASIRUOŠIMAS KULTŪROS KONGRESUI

PLB Kultūros kongresui rengti komisija, pirm. M. Lenkauskienė, programos koordinatorius Pr. Joga, ižd. J. Kazlauskas, nariai N. Kersnauskaitė, kun. G. Kijauskas, S. J., V. Mariūnas ir J. Stempužis, sausio 10 d. Clevelande sukvietė informacinį susirinkimą.

Pr. Joga paaiškino, kad visas dėmesys bus nukreiptas į lietuvių kultūrinį gyvenimą. Šis ketvirtasis kultūros kongresas kviečiamas po 20 metų pertraukos. Po pirmųjų trijų kongresų lyg nebebuvo reikalo rengti kultūros kongresų, gyvenimas ėjo gera vaga, rašytojai kasmet gaudavo premijas, bet dabar atėjo laikas pasižiūrėti kur stovime. Senieji kultūrininkai arba jau iškeliavo ten iš kur nebegrįžtama, arba jau padėjo savo plunksnas, teptukus ar kitas kultūrinio kūrimo priemones ir jau nebedalyvauja kultūriniame gyvenime, todėl reikia labai rimtai žiūrėti kur mes stovime šiandien ir kur būsime už 5 ar 10 metų.

Kongrese bus šios svarstybos: šeima, literatūra, teatras, religijos reikšmė tautiniam išlaikymui, muzika, menas, tautodailė, litvanistika ir pirmą kartą bus spaudos svarstybos, kurias koordinuos LŽS pirm. Rūta Kleva Vidžiūnienė

Kongreso metu bus literatūros vakaras, LA dramos sambūrio spektaklis "Valdovas", dainos ir muzikos koncertas, meno paroda.

Kongresas įvyks š. m. birželio 24-27 d. Toronte, Kanadoje.

• **Kun. Vaclovas Katarskis,** Dayton, Ohio, siųsdamas Dirvai paremti auką, rašo: "Išlaikykite ir toliau Dirvą labai lietuvišką".

Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo** 70-ji sukaktis bus minima 1988 m. vasario 14, 4 val. popiet Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Prelegentai: JAV prezidento Reagano specialus padėjėjas Linas Kojelis kalbės lietuviškai ir Clevelando burmistras George V. Voinovich, angliškai. Meninę programą atliks Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas muz. dr. Broniaus Kazėno.

Minėjimą rengia LB Clevelando apylinkės ir ALTos skyriaus valdybos.

• **Kėgliavimo turnyras** įvyks vasario 20 d. 2:30 val. p. p. Wickliffe Lane. Dėl smulkesnių informacijų skambinti A. Nagevičiui 845-4954.

• **Čiurlionio ansamblio** archyvo dalis, kaip praneša Balzeko muziejus, jau pasiekė Chicagą. Dabar ši medžiaga katalogojama, tvarkoma. Daugumą šio archyvo sudaro ansamblio plakatai, programos, plaketės, trofėjos, tautiniai rūbai, kanklės, skudučiai, ilgos triubos ir kt.

Likusioji archyvo dalis susidedanti iš nuotraukų ir iškarpų dar laikinai palikta Clevelande, kol bus užbaigta monografija.

Ansamblio vadovybė šio archyvo išlaikymo išlaidoms padengti pasižadėjo kasmet surengti koncertą Chicagoje ar Clevelande.

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga
Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770
Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

• **Vasario 16-sios sukakties proga** JAV LB Krašto valdyba ėmėsi iniciatyvos paruošti transliavimui per amerikiečių radijo stotis tris (3) radijo programas apie Lietuvą. Programos yra anglų kalba su lietuviškos muzikos paįvairinimu. Šiais metais dvi radijo programas (15 min. ir 27 min. ilgio) ruošia plačiai žinoma jaunoji mūsų solistė Rasa Bobelytė - Brittain, New Yorko radijo stoties WLTW žinių direktorė. Trečiąją programą ruošia ilgus metus LB-nei talkiną clevelandiečiai Juozas Stempužis ir Algis Rukšėnas, puikiai sugebėję užsirekomenduoti su kultūrinio pobūdžio radijo programų paruošimu. Jų ruošiama programa bus 27 min. ilgio. Džiaugdamasi naujos profesionalės R. Bobelytės atėjimu į talką ir veteranų J. Stempužio ir A. Rukšėno pažadu ir toliau padėti programų ruošime, Krašto valdyba kreipiasi į visus lietuvius su raginimu pabandyti šias magnetofoninėse juostelėse įrašytas programas įpiršti amerikiečių radijo stotims.

Pennsylvanijos gubernatorius Robert P. Casey's tautybių suruoštame pobūvyje gruodžio 21 gubernatūroje, padeda puošti kalėdinę eglutę.

Reiškiame gilią užuojautą golfo laukų mylėtojui JURGIUI JANUŠAIČIUI ir visiems artimiesiems jo mylimam broliui

A. A.

ANTANUI JANUŠAIČIUI

Lietuvoje mirus.

Stella ir Vytautas Abraičiai
Birutė ir Vacys Dzenkauskai
Elena ir Antanas Garkai
Amalija ir Mykolas Jagučiai
Vincas Matusevičius
Ona ir Kostas Žolynai

A. A.

MIKALOJUI NAUMANUI

mirus, jo žmonai ONAI, dukrai GENOVAITEI, žentui ALBINUI, anūkams — RITAI, ALGIUI, KĘSTUI ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Irena ir Henrikas
Belzinskai
Izolda ir Jonas
Juodišiai
Genė ir Mečys
Aukštuoliai
Magdutė ir Aleksas
Liutkai

A. A.

ILMARAI GULBINSKIENEI

mirus, jos dukrai MILDAI ir DR. EDMUNDUI LENKAUSKAMS ir artimiesiems, reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Stasė ir Jonas
Kazlauskai
Dalia ir Džiugas
Staniškiai

Kreipiantis prašyti jas perduoti "public service" tikslu. Programas užsisakyti rašant: JAV LB Krašto valdybos reikalų vedėjui Br. Krokiui, 1124 Hedgerow Lane, Philadelphia, Pa. 19115. Tel.: (215) 671-0397.

• **Rinkimai į JAV LB XII-ją Tarybą** įvyks 1988 m. balandžio 9-17 dienomis. Vyriausiąją Rinkiminę komisiją sudaro St. Petersburge gyveną LB darbuotojai: Angelė Karnienė — pirm., ir nariai: K. Gimžauskas, P. Stanelis, K. Urbšaitis, J. Navakas ir kun. V. Dabušis. Rinkiminės komisijos adresas: 323 Belle Point Dr., St. Petersburg Beach, Fla. 33706.

• **E. Narutienė,** Oak Lawn, Ill., siųsdama auką Dirvai paremti rašo: "Džiaugiuosi, kad Dirvoje yra vietos teisingam ir drąsiam žodžiui, pvz. J. Žygo ir panašiems. Sėkmės!"

Ačiū už auką ir padrąsinimą.

• **P. B. Varkala,** žymus lietuvių visuomenininkas Anglijoje, DBLS garbės narys, Korp! Neo-Lithuania filisteris, siųsdamas auką linki Dirvai geriausios sėkmės. Ačiū.

• **Mariui Žiaugrai,** Sharon, Mass., užprenumeravo Dirvą kaip dovaną P. E. Račkauskai iš Dorchester, Mass. Sveikiname naują skaitytoją.

• **Elena Varankienė,** Clarendon Hills, Ill., **a. a. Mykolo Gurecko** 2 metų mirties sukakties proga, jo atminimui Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

• **Jonas ir Valė Zubavičiai,** Sunny Hills, Fal., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol., linkėdami ir toliau Dirvoje gražiai išlaikyti mūsų kultūros pagrindus ir tuo pačiu išeivijoje gaivinti lietuvybę. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Pranas Mačernis,** Chicagoje atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 30 dol. Ačiū.

• **Ruošiamas Amerikos Lietuvių Gydytojų Vardynas,** kuris apims 100 metų (1884-1984). Žinių trūksta apie tuos gydytojus, kurie baigė Universitetus Lietuvoje arba Vokietijoje ir atvykę į Ameriką, nesiverčia privačia praktika ir apie jaunuosius, kurie baigė mokslus Amerikoje.

Reikalingos yra žios žinios: pavardė ir vardas, gimimo data ir vieta, medicinos mokykla, baigimo metai. Pareigos Lietuvoje (kurie baigė VDU), praktikos teisės Amerikoje, valstybė ir metai. Spacialybė — pasirinktoji ir American Board. Pareigos ir laipsnis Amerikos Universitetuose. Dabartinis adresas. Pageidautina ir fotografija. Žinias siųsti: Lithuanian American Medical Directory c/o Dr. M. Budrienei, P. O. Box 8432, Longboat Key, Fla. 34228.

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

St. Santvaras, Boston 25.00
V. A. Spirikaičiai, Euclid, a. a. M. Žitkui atminimui pagerbti 60.00
J. Grigaitis, Chicago 13.00
K. Šeputa, Surfside 10.00
V. Abraitis, Euclid 7.69
B. Zeikus, Crownsville .. 5.00
J. Sniečkus, Cleveland 13.00
E. Gedgaudienė, Santa Monica 5.00
Br. Thomas, Euclid 50.00
A. Grėžė-Jurgelevičius, Dorchester 5.00
D. Higgins, Phoenix 5.00
L. Raslavičius, Elk Grove 5.00
I. Beržinskas, Euclid 3.00
S. Gofensas, Brockton .. 8.00
J. Rumbutis, Geneva 5.00
N. Mazalaitė-Gabė, Brooklyn 10.00
B. Čepkauskas, Gulfport 8.00
K. Laskauskas, Baltimore 8.00
A. Ragelis, Gulfport 3.00
V. Stasiūnas, St. Pete. .. 2.00
M. Bujokas, Euclid 3.00
V. Morkūnas, Toronto .. 5.00
E. Narutienė, Oak Lawn 20.00
K. Damijonaitis, Deerfield 8.00
P. Rimkus, Chicago 3.00
A. Giedraitienė, Halifax .. 8.00
P. B. Varkala, Basingstoke 30.00
St. Tallat-Kelpša, Chicago 10.00
J. Leščinskis, Dorchester 13.00
K. Zalagėnas, Chicago ..10.00
Br. Vigelis, Mays Landing 13.00
A. Pautienis, Richmond Hts. 13.00
P. Mačernis, Chicago 30.00
I. Rydelienė, Cleveland ..10.00
V. Urbonas, Chicago 8.00
K. Kuprėnas, Groton on Hudson 8.00
S. Dabkus, Toronto 5.00
M. Gečiauskas, Manchester 13.00
Žalgirio šaulių kuopa Clevelande 25.00
V. Petrauskas, Chicago .. 8.00
Kun. V. Katarskis, Dayton 10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ą

SHEET METAL LAYOUT

Day Shift

Minimum of 5 years experience making detailed sheet metal layouts of various sizes and intricate shapes.

SHEET METAL FABRICATOR

Day Shift

Set up and operate various metal production machines. Work from drawings, diagrams. 1-3 years experience.

Good salary and generous company benefits.

Apply in person or call Regina Tracy.

201-595-4250

Interviews Daily
8:00 AM to 3:00 PM

MOSLER
Electronic
Systems Division
415 HAMBURG TURNPIKE
WAYNE, N. J. 07470

Equal opportunity employer, m/f
(2-4)